

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD**

ZITTING 2020-2021

Nr. 10

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 21 mei 2021

Ochtendvergadering

INHOUD

SAMENGEVOEGDE INTERPELLATIE EN VRAAG OM UITLEG (R.v.O., art. 59, 6, c) 3

- Interpellatie van de heer Arnaud Verstraete tot de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, met betrekking tot het capaciteitstekort in het Brusselse Nederlandstalig secundair onderwijs
- Vraag om uitleg van de heer Dominiek Lootens-Stael aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de inschrijvingsproblematiek in de Nederlandstalige scholen in Brussel

Sprekers: Arnaud Verstraete – Dominiek Lootens-Stael – Gilles Verstraeten – Hilde Sabbe – Pepijn Kennis – Khadija Zamouri – Jan Busselen – Sven Gatz, collegelid

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)	17
- van de heer Gilles Verstraeten aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende de vaccinatiebereidheid van studenten van het Brussels Nederlandstalig hoger onderwijs	
<i>Sprekers: Gilles Verstraeten – Juan Benjumea Moreno – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter</i>	
- van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de nieuwe strategische visienota Cultureel Erfgoed	
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre – Pascal Smet, collegelid</i>	
- van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het zwembadproject op de Abattoir	
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre – Pascal Smet, collegelid</i>	
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	28
VRAAG (R.v.O., art. 58)	28
van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over het samenwerkingsplatform van het Deeltijds Kunstonderwijs	
<i>Sprekers: Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
ACTUALITEITSVRAAG (R.v.O., art. 60)	30
van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de eerste echte meertalige basisschool	
<i>Sprekers: Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	32
BIJLAGEN	33
TREFWOORDENREGISTER	34

10de vergadering

Vergadering van vrijdag 21 mei 2021

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.37 uur geopend.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

BERICHT VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Bianca Debaets is verontschuldigd.

SAMENGEVOEGDE INTERPELLATIE EN VRAAG OM UITLEG (R.v.O., art. 59, 6 c)

Het capaciteitstekort in het Brussels Nederlandstalig secundair onderwijs

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Voor heel wat Brusselse ouders en hun kinderen zijn het weer spannende dagen. Ze zijn op zoek naar een gepaste plaats op school, met name in het middelbaar onderwijs, en hebben de afgelopen dagen te horen gekregen dat het niet zal lukken in de school van hun keuze. Ik zit vandaag zelf in die situatie.

Als we, meer in het algemeen, kijken naar de cijfers die bv. *Bruzz* geeft, dan blijkt dat 2.275 kinderen zich hebben aangemeld voor een plaats in een Nederlandstalige Brusselse secundaire school. Volgens het Lokaal Overlegplatform (LOP) is dat een recordcijfer.

Het is natuurlijk positief dat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel zo populair is, maar de keerzijde van de medaille is dat ouders en kinderen daardoor enorm veel stress ervaren. Het capaciteitsprobleem wordt ook almaar groter: naar schatting 655 leerlingen hebben nog geen plaats in het secundair onderwijs. Voor veel ouders en kinderen voelt een gepaste school vinden zo meer aan als een loterij: het komt domweg neer op geluk of pech hebben. Het minste dat we daarover kunnen zeggen, is toch wel dat de kwestie op gespannen voet staat met wat de Grondwet bepaalt over vrijheid van onderwijskeuze. Je zou terecht moeten kunnen in de school van je keuze. In Brussel zijn we daar mijlenver van verwijderd.

Gezien de Covid-19-situatie stelt zich ook de vraag of alle ouders zich wel tijdig ingeschreven hebben. Nu verliep alles digitaal en waren mensen meer aangewezen op zichzelf en op computers met internetverbinding om scholen te zoeken – te “bezoeken” – en zich aan te melden. Het is denkbaar dat een aantal mensen zich in die context niet tijdig aanmeldde. Kunt u de omvang van die situatie inschatten?

Het probleem van het plaatstekort in Brussel is dramatisch en niet nieuw. Groen heeft er de afgelopen jaren, zowel in Vlaanderen als in Brussel, onophoudelijk op gewezen dat meer investeren in onderwijs de enige uitweg is uit dit onaanvaardbare probleem. Het was ook te verwachten dat het plaatstekort groter zou worden, gezien de evolutie van de bevolking en de tekorten van de afgelopen jaren in het lager onderwijs.

Met de in verhouding bescheiden middelen van de VGC doet het College het mogelijke, maar een echte ommekeer kan er pas komen met meer grootschalige investeringen vanuit de Vlaamse Regering, die op grond van de Financieringswet alle middelen voor het Nederlandstalig onderwijs toegewezen krijgt. Daarnaast moeten potentiële schoolprojecten ook sneller ontwikkeld kunnen worden. Op dat laatste punt kan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een rol spelen.

Nu er meer dan 1.000 ouders geconfronteerd worden met het plaatstekort, worden er weer allerhande suggesties gedaan om het probleem op te lossen. Zo is er de suggestie om voorrang te geven aan Brusselaars, ten nadele van kinderen van buiten Brussel. Een ander idee is om ook hier het afstandscriterium nadrukkelijker te laten doorwegen. Het is echter nog maar de vraag of dat de vrije schoolkeuze zou bevorderen.

Het valt ook op dat bepaalde scholen veel vaker gekozen worden dan andere. Blijkbaar worden bepaalde scholen minder aantrekkelijk bevonden.

Ik had graag vernomen wat het College onderneemt om het nijpende capaciteitsprobleem aan te pakken. Nogmaals: ik besef dat het collegelid het belang van de zaak inziet en dat hij, samen met de rest van het College, gemotiveerd is om er iets aan te doen. Toch zitten we op dit moment in een frustrerende situatie. We worden geconfronteerd met een democratisch deficit. Al die essentiële keuzes, over al dan niet investeren in het Brussels onderwijs, worden in Vlaanderen gemaakt, niet in Brussel, door politici voor wie Brusselaars niet kunnen stemmen en die hier dus ook geen verantwoording hoeven af te leggen. Dat is frustrerend. Misschien moeten we daar bij een volgende staatsvorming iets aan doen. Maar goed, nu is het zaak om te kijken hoe we het onderste uit de kan kunnen halen.

Wat zijn de recentste cijfers over het plaatstekort voor het schooljaar 2021-2022? Hoeveel kinderen hebben nog geen plaats in een secundaire school? Hoe verhoudt dat cijfer zich tegenover de tekorten van de afgelopen jaren?

Hoeveel aanmeldingen waren er dit jaar voor een middelbare school op een totaal van hoeveel leerlingen in het 6de leerjaar? Hoe evolueerde die verhouding de afgelopen 5 jaar? Zijn er tekens dat de Covid-19-situatie gewogen heeft op de cijfers? Op die manier wil ik nagaan of er inderdaad ouders zijn die de hele procedure hebben gemist.

Welke kortetermijnoplossing ziet het College voor ouders en kinderen die nog geen plaats vinden in Brussel? In welke mate kan het plaatstekort nog worden teruggedrongen? Welke maatregelen neemt het College nu om het probleem in de komende jaren sneller te verhelpen? Komt er een nieuwe oproep voor extra investeringen aan de Vlaamse Regering?

Bekijkt u met de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, bevoegd voor Territoriale Ontwikkeling en vergunningen, hoe de bouw van scholen sneller kan? Bekijkt u met scholen die minder leerlingen aantrekken waarom ze minder populair zijn en wat daaraan kan gebeuren?

Bundelt u de krachten met de Franstalige collega's om scholen te bouwen en meertalige projecten vorm te geven? Ik weet dat u en het College daar voorstander van zijn.

Hoeveel kinderen met een domicilieadres buiten Brussel schreven zich in voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel? Indien er geen cijfers zijn voor dit jaar, hoe zat dat de afgelopen jaren? Zou een voorrangsregel voor Brusselaars soelaas bieden? Is een afstandscriterium volgens het collegelid een optie of brengt het de schoolkeuzevrijheid in het gedrang? Hoeveel bijkomende Nederlandstalige scholen zijn er nodig in Brussel om tegen 2024 het plaatstekort helemaal weg te werken en conform de Grondwet te zijn? Hoeveel zou dat kosten?

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Dit debat komt telkens weer terug. Eind april vernamen we de inschrijvingscijfers voor het Nederlandstalig basisonderwijs. Het aantal aanmeldingen is voor het eerst gedaald, maar toch zou ruim 3.500 van de 6.300 aangemelde kinderen nog geen plaats hebben.

Een week later vernamen we de cijfers voor het secundair onderwijs, waar nu ook de problemen duidelijk worden. Er werden 2.275 kinderen aangemeld. Van hen kregen 655 kinderen geen plaats toegewezen en dat waren er nooit meer. De capaciteitsproblemen in het basisonderwijs sluipen dus stilaan het secundair onderwijs binnen. Aan de andere kant zijn er nog 241 plaatsen vrij.

In 2020 kreeg rond dezelfde tijd 76 % van de kinderen een plaats op een middelbare school toegewezen. Van de aangemelde kinderen kreeg 60 % zijn of haar 1ste schoolkeuze. Toen kregen 543 kinderen nog geen school, terwijl er nog 108 plaatsen vrij waren. Positief is dat uiteindelijk 84 % de 1ste schoolkeuze kreeg. Maar de capaciteitsproblemen die gekend zijn uit het basisonderwijs spelen nu ook op in het secundair. 18 van de 33 aan het aanmeldsysteem deelnemende scholen kregen meer aanmeldingen dan er plaatsen zijn.

Dat veel ouders voor een aantal populaire scholen kiezen, wordt vaak aangegrepen om het probleem te relativiseren en hun op andere mogelijkheden te wijzen. Maar anders dan in het basisonderwijs, waar naast kwaliteit vooral de nabijheid een rol speelt, is bij secundaire scholen het onderwijsaanbod doorslaggevend. Kwaliteit staat voorop, omdat de basis voor de latere beroepsoriëntatie in de secundaire school wordt gelegd. Ouders weten maar al te goed welke secundaire scholen een goed studieklimaat en een gepast aanbod hebben. Je kunt het ouders natuurlijk niet kwalijk nemen dat ze voor de beste school kiezen, al is dat soms zo'n beetje de ondertoon.

De scholen krijgen dus snel met een aantal problemen te kampen. Enerzijds, is er de versterking van het bestaande aanbod met studierichtingen die tot een succesvolle beroepsstart kunnen leiden, en anderzijds, moet het globale aanbod worden versterkt. Dat alles gaat gepaard met de voorrang voor gemotiveerde leerlingen met een thuisomgeving waar het Nederlands een actieve plaats krijgt. Dat is belangrijk, want een aantal kinderen die de Nederlandstalige basisschool na 6 jaar met succes afronden, moet nu noodgedwongen buiten Brussel naar het secundair onderwijs.

Laten we er geen doekjes om winden: de problemen zijn gigantisch. Het is duidelijk dat de partners op het terrein, de scholen en de inrichtende machten, de VGC en het departement

Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap een antwoord moeten bieden op de steeds weerkerende problemen met de inschrijvingen.

Welke conclusie trekt u uit de toestand in het basisonderwijs? Wat ziet u als oplossing voor de capaciteitsproblemen en de uitdagingen op het vlak van de voorrangregeling? Die vormt immers ook een belangrijk aspect van het verhaal. U weet dat mijn partij niet gelukkig met het feit dat Nederlandstaligen slechts bij 65 % van de plaatsen voorrang krijgen.

Hoe schat u de situatie voor de secundaire scholen in? Er zijn niet alleen voldoende plaatsen nodig, ze moeten ook in geschikte en gewenste studierichtingen beschikbaar zijn. Met voldoende plaatsen in foute richtingen en leerlingen die voortijdig afhaken, zijn we uiteraard niet gebaat.

Wordt er werk gemaakt van meer overleg tussen scholen en inrichtende machten enerzijds, en de Vlaamse Gemeenschap anderzijds?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is inderdaad een jaarlijks terugkerende discussie. De argumenten zijn niet nieuw en de problemen helaas ook niet, al zijn ze wel groter geworden.

Ik wil inpikken op wat de collega's eerder zeiden. De heer Arnaud Verstraete had het over de bescheiden middelen van de VGC, maar ik vind die helemaal niet zo bescheiden voor de bevoegdheden die we hebben. We krijgen immers een heleboel geld van de Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dat is het wafelijzergevolg van de bedragen die de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof) van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moet krijgen om te kunnen functioneren. De middelen van de Franse Gemeenschap zijn immers beperkt en voor iedere 8 euro die de Cocof ontvangt, krijgt de VGC er 2. Daardoor heeft de VGC best veel middelen.

Sinds jaar en dag investeert de VGC het gros van die middelen in onderwijs en meer bepaald in de bouw van scholen en ik geef toe dat ze dat goed doet. Er wordt gezegd dat de Vlaamse Gemeenschap meer in onderwijs moet investeren, maar de Vlaamse Gemeenschap doet, samen met de VGC, al jaren niets anders dan geld in de capaciteitsuitbreiding in Brussel pompen.

In 2021 investeert de Vlaamse Regering 15 miljoen euro in extra schoolcapaciteit in Brussel. In maart keurde de Vlaamse Regering 5 projecten goed ter waarde van 4,4 miljoen euro, goed voor 535 extra plaatsen in het secundair onderwijs. Dat komt neer op 13 % van de capaciteitsmiddelen die ze in 2021 uitgeeft en meer dan 2,5 keer de Brusselnorm, beste collega's, want die bedraagt 5 %. Tussen 2010 en 2022 wordt er meer dan 90 miljoen euro in extra capaciteit geïnvesteerd, goed voor 8.259 plaatsen, waarvan 6.052 is het basisonderwijs en 2.207 in het secundair onderwijs. Er komen trouwens nog middelen bij, want de Vlaamse Regering trekt deze regeerperiode 360 miljoen euro uit voor specifieke capaciteit. Het uiteindelijke bedrag voor Brussel kennen we nog niet, maar vermoedelijk ligt het in de lijn van driemaal de Brusselnorm.

De investeringen gebeuren dus, beste collega's. We houden al jaren gelijke tred met de demografische evolutie in Brussel. Door zijn populariteit is het Nederlandstalig onderwijs uitgegroeid tot een succesverhaal. Collega Arnaud Verstraete en collega Dominiek Lootens-Stael hebben het niet over het Franstalig onderwijs gehad, maar we zijn niet alleen in Brussel. Het is goed dat almaar meer Brusselaars voor het Nederlandstalig onderwijs kiezen omdat dat

voor kwaliteit staat, maar ook omdat veel Franstalige scholen jammer genoeg ondermaats presteren.

Collega Arnaud Verstraete, ik zou heel voorzichtig zijn met de invoering van een afstandscriterium. Volgens mij is het, zeker in het secundair onderwijs, goed dat er enige mate van concurrentie tussen scholen speelt. Het afstandscriterium bestaat in het Franstalig onderwijs en dat heeft er vooral toe geleid dat middenklasse ouders hun toevlucht tot domiciliefraude nemen om hun kind toch maar in te schrijven in de school van hun voorkeur en dat andere, slecht presterende scholen in volkswijken amper hun best hoeven te doen om voldoende leerlingen aan te trekken. Kinderen uit de buurt zijn immers verplicht om naar die scholen te gaan.

Ik wil het geval van collega Arnaud Verstraete niet misbruiken, maar als Nederlandstalige ouder zou u door de voorrangregeling een plaats in de school van uw voorkeur moeten krijgen. Dat blijkt een probleem.

Mijnheer Lootens-Stael, de voorrangregeling is nog altijd 55 %, al willen we het percentage optrekken naar 65. 100 % is onmogelijk, want dat zou de toets van het Grondwettelijk Hof niet doorstaan.

We krijgen het echter niet alleen voor elkaar. Ook de kwaliteit van het Franstalig onderwijs moet beter. We moeten samen op zoek naar oplossingen.

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit): Het stemt me droevig dat we er maar niet in slagen om dit probleem op te lossen. Het staat in de sterren geschreven dat het capaciteitsprobleem in de lagere school zich straks ook in het secundair onderwijs voordoet.

Er zijn redelijk wat inspanningen geleverd. De VGC heeft in nieuwe scholen geïnvesteerd. Hoe komt het dan dat het tekort blijft bestaan? Zelf ben ik er grote voorstander van om werk te maken van het concept goede school, al weet ik niet precies hoe. Ik heb het immers een beetje moeilijk met het bestaan van elitescholen waar iedere burger zijn kind heen wil sturen.

Iedereen wil natuurlijk het beste voor zijn kind, maar we zouden eens moeten bekijken of scholen met een minder goede reputatie die eigenlijk wel verdienen en daar een communicatiecampagne aan wijden. Dat lijkt me toch belangrijk.

Maar wat moeten we verder doen? Hebben we er zicht op hoe het tekort de komende jaren zal evolueren, gezien de demografische evolutie? Hoe is het met het aantal plaatsen in het basisonderwijs en het secundair onderwijs? Moeten er geen bijkomende projecten opgezet worden? Ik hoop dat we dat niet keer op keer moeten vaststellen en dat er nu echt actie ondernomen wordt.

Volstaan de projecten die nu op stapel staan? Moeten er nog meer investeringen komen vanuit de Vlaamse overheid? Hoe evalueert het collegelid het lotingsysteem, dat nu al een tijdje het systeem “wie eerst komt, eerst maalt” vervangt? Krijgen ouders nu een meer faire kans? Hoe zit het met de toepassing van de voorrangregels? Hoeveel mensen uit de voorrangsgroep hebben geen plaats gevonden in de school van hun keuze, en ook in geen enkele andere school?

De heer Pepijn Kennis (Agora): Ik wou graag even inzoomen op het democratisch deficit, waarover de heer Arnaud Verstraete het had. Dat is een belangrijk element want de beslissingen over ons onderwijs en de capaciteit ervan worden soms elders genomen. Daar kan je je inderdaad vragen bij stellen.

Het capaciteitsgebrek in de Brusselse Nederlandstalige scholen is een oud zeer. Ergens zijn ze het slachtoffer van hun eigen succes. Ik heb horen zeggen dat er vanuit Vlaanderen meer geïnvesteerd wordt dan nodig. Dat is een positief signaal, want zo laat Vlaanderen de hoofdstad niet los. Brussel blijft dus duidelijk de hoofdstad van Vlaanderen.

We moeten ons wel vragen stellen bij het feit dat er keuzes gemaakt worden over ons onderwijs buiten ons gewest. Ondertussen merken we ook een evolutie naar een typisch Brusselse samenleving, dat blijkt in de media en in wetenschappelijk onderzoek. Het collegelid heeft al meermaals een lans gebroken voor het meertalig onderwijs.

Ik zou ook graag wat verder kijken dan het capaciteitsprobleem waar we al jaren mee te kampen hebben. Zijn er structurele oplossingen? Is een Brussels onderwijsnet een idee? Hoe zou dat er dan uitzien? Heeft het collegelid al overleg gepleegd met zijn Franstalige collega's om hieromtrent verdere stappen te zetten? Zo zou de druk op het Nederlandstalige net verdeeld kunnen worden over de andere netten, met Vlaanderen uiteraard als essentiële partner. Is er al informatie ingewonnen bij de scholen, de leerkrachten en de leerlingen? Achten zij structurele veranderingen mogelijk? Het lijkt me democratisch correct om het onderwijs hier door en voor Brusselaars te organiseren.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): De druk op het secundair onderwijs is al lang voorspeld. Dat is ergens een goede zaak, maar het is vooral jammer dat veel mensen geen plaats vinden voor hun kinderen. De situatie biedt echter ook nieuwe opportuniteiten.

Geen kinderen meer aannemen uit de Rand, zoals sommige collega's vragen, vind ik geen goede piste. We moeten toekomstgericht denken en samenwerken met de Rand, of die Nederlandstalig of Franstalig is. De wisselwerking moet blijven. Laten we veel ambitie hebben voor Brussel. Er komen veel jongeren uit de Rand naar Brussel, maar het omgekeerde is ook waar. Soms gebeurt dat om praktische redenen omdat een bepaalde school dichterbij ligt, soms gaat het om de bewuste keuze voor een bepaalde school.

Heeft het collegelid cijfers over het aantal jongeren die in de Rand naar school gaan? Ik neem altijd graag de 20/80-verdeling als referentie. Zitten we daar nu aan?

In *Bruzz* heb ik gelezen dat er een meertalig schooltje geopend is, Pistache. Is dat niet het moment om beginnen na te denken over een ander soort onderwijs en om met de Franse Gemeenschap een aantal structuren uit te bouwen die ons inhoudelijk en financieel vooruit zouden kunnen helpen op de weg naar toekomstgericht onderwijs? Dat lijkt me een kans die we niet mogen laten liggen.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik zal misschien weer de haar in de soep zijn, maar we moeten stoppen met onszelf schouderklopjes te geven en te zeggen dat het tekort veroorzaakt wordt door de populariteit van het Nederlandstalig onderwijs. Er zijn gewoon te weinig klassen, te weinig scholen, te weinig leerkrachten. In het onderwijs zou er geen concurrentie mogen zijn tussen 2 Gemeenschappen. We zitten al 10 tot 15 jaar met hetzelfde probleem, zodat we dat

bijna aanvaard hebben. Het is fout om dan te spreken van opportuniteiten. Dan ben je verkeerd bezig.

Misschien moeten we eerder fundamentele vragen stellen over hoe het hele systeem in elkaar steekt. We kunnen dat niet oplossen binnen de VGC, maar we moeten ons wel vragen stellen. Worden er bv. op korte termijn containers geplaatst om toch aan de vraag te kunnen voldoen?

Het zou mooi zijn dat we al volgend jaar, en niet in 2024, in *Bruzz* kunnen lezen dat er geen tekort meer is.

In afwachting van een duurzame langetermijnoplossing kunnen we nog andere maatregelen nemen. Nu willen te veel ouders hun kinderen inschrijven in een handvol populaire scholen. Dat komt doordat er een soort markt gecreëerd is, waarbij scholen zich proberen te verkopen als product. Er is het voorbeeld van een concentratieschool in Schaarbeek waar de directie bepaalde ouders afraadde om hun kind er in te schrijven. En er was een andere school waar een vrouw met een hoofddoek helemaal anders onthaald werd dan ik.

Er is een markt gecreëerd met een typische communicatiestrategie waarin ouders naar de gegeerde scholen geleid worden. Zo begint men te denken dat er in sommige scholen goed onderwijs wordt gegeven en in andere niet. Dat is een fundamenteel probleem, want onderwijs is geen markt.

We moeten ons ook vragen stellen bij de vrije schoolkeuze. In vergelijking met andere Europese landen zijn we daar nog altijd heel vrij in. Het systeem van schooltoewijzing zoals in Finland of Noorwegen is een betere garantie voor een goede sociale mix. Dat zou het onderscheid opheffen tussen de gegeerde scholen en de zogenaamde vuilbakscholen. PISA-onderzoek heeft aangetoond dat landen met een sterk inschrijvingsbeleid ook betere onderwijsresultaten behalen. De verschillen tussen kansarme en kansrijke kinderen zijn er kleiner. Gaan we ook eindelijk dit debat over de vrije schoolkeuze op tafel leggen?

Ten slotte wil ik nog even een mantra aanhalen die jaarlijks weerkeert, namelijk dat we wel scholen kunnen bouwen, maar dat er geen leerkrachten zijn. Daar wringt opnieuw het schoentje. 1 op 3 Brusselse leerkrachten geeft er na 5 jaar de brui aan. Ze worden met taalbarrières geconfronteerd, met kansarmoede. Ze zien hun leerlingen frustraties opbouwen en verzanden zelf in schoolmoeheid. Er moet dus ook ingezet worden op de kwaliteit van het lerarenberoep. Hoe kunnen we dat doen?

Collegelid Sven Gatz: Ik zal eerst antwoorden op de meer factuele vragen. Daarna kunnen nog bredere politieke elementen aan bod komen. Het is een gevoelige problematiek, want het gaat tenslotte over kinderen en ouders. Dat zal ik nooit uit het oog verliezen.

Sinds 2004, en dan vooral sinds 2009, bij de start van de demografische *boom*, investeerde de VGC 480 miljoen euro in onderwijsinfrastructuur in Brussel, zowel voor het behoud van capaciteit als voor capaciteitsuitbreiding. Dat is veel, en meer dan op andere plaatsen gebeurt. In totaal gaat het om meer dan 1.000 kleine en grote dossiers, van renovatie-, nieuwbouw- tot buitenspeldossiers. Dat heeft geleid tot bijna 12.000 bijkomende plaatsen in het basisonderwijs en meer dan 6.000 plaatsen in het secundair onderwijs. Dat is niet niets.

Hoewel de Vlaamse Gemeenschap bevoegd is om onderwijsinfrastructuur te bouwen zodat aan de schoolplicht kan worden voldaan, voorziet de VGC, vanuit een voluntaristische invulling van onze flankerende bevoegdheid voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, in capaciteitsgroei. Wij kunnen hier voluntaristischer zijn omdat er geen decretale beperkingen zijn. Als we geld hebben, kunnen we aan de slag. En dat proberen we ook te doen.

Dankzij de goede samenwerking met alle schoolbesturen van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel, zijn we erin geslaagd om de focus prioritair te leggen bij het verzekeren van voldoende investeringen in onderwijsinfrastructuur, voor projecten die zowel duurzaam als betaalbaar zijn, met voldoende ruimte, met een innovatief studieaanbod dat aansluit bij de noden van de arbeidsmarkt en pedagogisch comfort voor de leerlingen en leerkrachten. Ondanks deze volgehouden inspanningen overtreft de vraag nog steeds het aanbod. Ik zal u een stand van zaken geven.

Tussen 1 en 26 maart 2021 hebben 6.301 leerlingen zich aangemeld voor een plaats in een Nederlandstalige basisschool. Dat zijn er 587 minder dan vorig jaar, maar toen werd de aanmeldperiode wegens de coronacrisis verlengd. Als we de cijfers van dit jaar vergelijken met die van de ‘reguliere’ aanmeldperiode vorig jaar, stellen we een stijging met 42 aanmeldingen vast. Er lijkt zich dus een vertraging of een stabilisatie af te tekenen. Het valt nog af te wachten of die trend zich doorzet.

2.766 van de 6.301 aangemelde kinderen kregen een plaats toegewezen. Voor de overige 3.535 kinderen werd voorlopig dus geen plaats gevonden. Met de start van de inschrijvingen komt de zogenaamde “*carrousel*” op gang. Die term is een terechte omschrijving aangezien er heel wat met plaatsen geschoven wordt. Schoolveranderaars, kinderen die ook een plaats zouden vinden in de Rand of in het Franstalig onderwijs en kinderen die verhuizen, zorgen voor heel wat verschuivingen.

Ondanks die gegevens is de opgegeven capaciteit voor het basisonderwijs in zijn geheel dit jaar opnieuw met 506 plaatsen toegenomen.

De huidige regeling geeft voorrang aan kinderen van wie minstens 1 ouder voldoende Nederlands spreekt. Het gaat om 55 % van de plaatsen, wat in het nieuwe decreet anders zal zijn, maar dat decreet is nog niet in werking getreden. Bovendien wordt in het kader van de gelijke onderwijskansen (GOK) krachtens de dubbele contingentering 25 % van de plaatsen voorbehouden voor leerlingen met een GOK-profiel.

De Vlaamse overheid heeft deze voorrangregeling vastgelegd om een mix te creëren op vlak van sociale kenmerken en van thuistaal. Zo’n mix weerspiegelt de maatschappelijke realiteit in Brussel, maar het is een grote uitdaging om hem tot stand te brengen zonder daarbij aan de vrije schoolkeuze te raken. In het hele Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er theoretisch gezien voldoende plaatsen voor Nederlandstaligen en GOK-leerlingen. Er zijn wel grote verschillen tussen de gemeenten. Voor de voorrangsgroep ‘thuistaal Nederlands’ bv. meldden er zich slechts in 2 gemeenten meer leerlingen aan dan dat er plaatsen zijn: in Etterbeek en in Elsene.

Bij de start van de aanmeldingen waren er 1.861 plaatsen beschikbaar in de aanmeldende secundaire scholen. Uit gegevens van het Lokaal Overlegplatform Secundair Onderwijs (LOP SO) Brussel blijkt dat 2.275 kinderen zich tussen 1 en 26 maart 2021 hebben aangemeld voor een plaats tijdens schooljaar 2021-2022. Dat zijn 22 leerlingen meer dan vorig jaar. De cijfers

beslaan aanmeldingen voor het 1ste leerjaar A in scholen die werken met een aanmeldprocedure. 1.620 leerlingen kregen onmiddellijk een plaats toegewezen. Voor de overige 655 werd voorlopig geen plaats gevonden in de scholen die met de aanmeldprocedure werken.

Dat het aandeel toegewezen leerlingen daalt, heeft alles te maken met de populariteit van een aantal scholen. Iedereen gokt namelijk op dezelfde plaatsjes. Bovendien gaf 1 op 4 van de aangemelde kinderen slechts 1 schoolkeuze op. Dat is niet zo'n slimme zet van de ouders, want hun kind valt uit de boot als het niet toegewezen kan worden aan die ene opgegeven school. Het systeem kent plaatsen toe zolang er gekozen scholen zijn om toe te wijzen.

Toch blijven er na de bedeling van de plaatsen nog steeds 241 vrije plaatsen over op de aanmeldende scholen. Dat is goed nieuws. Hopelijk passen deze plaatsen voldoende bij de wensen van ouders en kinderen.

Op 3 juni 2021 komt het overzicht van de vrije plaatsen in alle secundaire scholen online. Er moeten momenteel heel veel gegevens uitgewisseld worden tussen scholen in de Rand en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Niet alle toegewezen plaatsen worden daadwerkelijk ingenomen door de toegewezen leerlingen. Ook in het secundair onderwijs volgt nog een grote stoelendans waarbij elke vrijgekomen plaats de school ertoe verplicht de volgende leerling op de wachtlijst een kans te bieden. De leerling die hierop ingaat, creëert zelf opnieuw een plaats voor een ander, enz...

Het LOP SO verschaft geen informatie over de achtergrond van de aanmeldende leerlingen (Nederlandstalig of Franstalig onderwijs, binnen of buiten Brussel, eerstejaars of zittenblijver...). Uit de globale cijfergegevens blijkt wel dat het aantal leerlingen dat van Brussel naar de Rand gaat ondertussen het aantal leerlingen benadert dat de omgekeerde beweging maakt. Over een jaar of 2 zijn die aantallen gelijk.

Er is nog geen sluitend antwoord op de vraag hoeveel leerlingen van het 6de leerjaar nog geen plaats vonden in een secundaire school, maar er is dus ook goed nieuws: er staan nog 241 plaatsen open, er komt nog ruimte vrij dankzij de "*carrousel*" en sommige scholen hebben nog ruimte over omdat ze niet deelnemen aan de aanmeldprocedure.

Het voorstel om voorrang te verlenen aan Brusselaars wekt morele en wettelijke problemen op. Er bestaat namelijk onenigheid over de grondwettelijkheid van een territorialiteitsprincipe in het onderwijs, dat een gemeenschapsbevoegdheid is. Of dat nog lang zo blijft, zal van de staatshervorming afhangen.

Op zeer korte termijn is het voor de volgende stappen vooral afwachten op de vrije inschrijvingsperiode. Veel leerlingen die nog geen plaats hebben gevonden, zullen zich alsnog kunnen inschrijven in een Brusselse school. De "*carrousel*" komt binnenkort op gang. Het LOP SO Brussel liet weten dat meer dan een kwart van de momenteel toegewezen kinderen ook in een school buiten Brussel een plaats kreeg toegewezen. Dat zijn globale cijfers, geen schoolspecifieke.

Een aantal schoolbesturen kiest er bij de oplevering van nieuwe onderwijsinfrastructuren voor om de nieuwe plaatsen trapsgewijs open te stellen. Een voorbeeld daarvan is de Gallaitsite in

Schaarbeek, een enorme meevaller, waar nog 200 plaatsen vrijkomen. Het College overlegt nu met het schoolbestuur om uit te maken hoeveel plaatsen er meteen opengesteld zullen worden.

Het ligt voor de hand dat de VGC het tekort aan plaatsen niet in haar eentje kan wegwerken. Daarom rekent het College op de hoofdverantwoordelijke – de Vlaamse Gemeenschap – maar ook op de lokale besturen en de inrichtende machten. De VGC blijft investeren in scholenbouw en draagt dus zeker haar steentje bij. Op dit moment brengt de Vlaamse Gemeenschap de capaciteitsnood in het Vlaams onderwijs in kaart, met inbegrip van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Het College rekent erop dat het onderzoek leerrijk wordt.

De recentste hervorming van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) bevat wijzigingen die moeten garanderen dat vergunningen voor schoolinfrastructuurprojecten in het vervolg vlot behandeld worden. *Urban.brussels* verricht steeds beter werk. In vergelijking met 5 tot 10 jaar geleden is er enorme vooruitgang geboekt, ook bij het Franstalig onderwijs.

De grootste vertragingen worden nog steeds veroorzaakt door de bijkomende eisen die op de gemeentelijke overlegcommissies worden gesteld, op vraag van de lokale besturen of van de buurtbewoners. Het gebeurt dat ouders bezwaren indienen tegen een bepaalde school maar niet beseffen dat hun kinderen daar naar school zouden kunnen gaan. Net als politici zijn de kiezers niet altijd even consequent. Het is niet mogelijk om zomaar piekfijne gebouwen neer te zetten. De Gallaitsite kreeg met heel wat problemen te kampen, maar die zijn nu van de baan. De Sonartsite van het Gemeenschapsonderwijs in Anderlecht en Sint-Martinus in Sint-Jans-Molenbeek zijn andere voorbeelden. Het loopt niet altijd van een leien dakje. Er zijn altijd mensen die vinden dat een school in hun buurt geen goede zaak is.

Wat de samenwerking met de Franse Gemeenschap betreft, klopt het dat er zich grote verschillen voordoen in de procedurele werkwijze, normgeving en financiering. Het ligt niet voor de hand om op macroniveau afspraken te maken. Op dit moment wil iedereen zijn eigen boontjes doppen. Het Nederlandstalig onderwijs is iets populairder, maar ook het Franstalig onderwijs zit niet stil en heeft fors bijgebouwd.

De vrije schoolkeuze uit 1971 is onverminderd van kracht. De pendelbewegingen tussen Brussel en de Rand komen daar nog bij, net als de grote mobiliteit van leerlingen tussen scholen met een divers aanbod. Die elementen zijn communicerende vaten die je niet zomaar in 1 systeem kunt beheersen.

Om tegemoet te komen aan de capaciteitsnood tegen 2024 moet er ruw geschat een 40-tal enkele basisscholen bijgebouwd worden, aangevuld met een vergelijkbaar aantal plaatsen in het secundair onderwijs. Het is moeilijk om te ramen hoeveel geld daarvoor nodig is, maar het bedrag valt grofweg in te schatten op 550 miljoen euro. Dat wordt niet eenvoudig. Er staan een paar grote projecten op stapel in Anderlecht, Schaarbeek en Sint-Jans-Molenbeek. In samenwerking met de Vlaamse Regering zal het College zijn investeringsbeleid voortzetten. Ik hoop dat ik hiermee de essentiële vragen heb beantwoord, maar heb nog een aantal aanvullende elementen die in een 2de vragenronde besproken zouden kunnen worden. Ik dank de raadsleden voor hun betrokkenheid. We hebben niet voor alles meteen een oplossing, maar ik juich toe dat we allemaal zo'n belang hechten aan dit thema. De samenleving begint bij het onderwijs.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Het belang van het onderwerp vraagt om een gedegen discussie. Ik wil dan ook op behoorlijk wat thema's ingaan.

De Vlaamse overheid en de VGC investeren al jarenlang in onderwijs in Brussel, gelukkig maar. Ik denk wel dat het belangrijk is om niet enkel de Brusselnorm in overweging te nemen, maar ook de doelstelling om 30 % van de leerlingen een plaats te bieden in het Nederlandstalig onderwijs.

Dat is een realistisch doel, dat decretaal verankerd is en dat het mogelijk maakt om de vrije schoolkeuze voor Nederlandstalige kinderen in Brussel – die grondwettelijk vereist is - te garanderen. Die norm wordt niet gehaald. We zitten er zelfs heel ver vanaf. Als we het volledige plaatje bekijken, moeten we vaststellen dat we er helemaal nog niet zijn. Zowel vanuit Vlaanderen als vanuit de VGC worden er inspanningen geleverd, maar er is meer nodig. Dat moeten we kunnen erkennen. Het creëren van bijkomende plaatsen heeft volgens Groen verschillende voordelen. Enerzijds, is de vrije schoolkeuze een grondwettelijk recht, anderzijds, is het zo dat als we willen dat er meer en beter Nederlands gesproken wordt in Brussel, investeren in Nederlandstalig onderwijs daarvoor een van de beste manieren is. Kinderen verlaten het Nederlandstalig onderwijs als meertalige Brusselaars en dat is een talent dat we alle Brusselaars zo snel mogelijk willen gunnen.

Ik ben niet van mening dat het wijzigen van de voorrangregels de kwestie zal oplossen. Het probleem is een capaciteitsprobleem. We moeten ervoor zorgen dat er voldoende plaatsen zijn; dan moeten we niets aan de voorrangregels veranderen. Ik snap de verduidelijking van het collegelid over het voorstel om een nabijheids criterium in te voeren. Dat levert grondwettelijke problemen op rond de vrije schoolkeuze. Dat lijkt dus inderdaad geen goed idee te zijn. Het collegelid heeft ook aangegeven dat de stromen vanuit de Rand geen problemen opleveren en dat er dus geen behoefte is om Brusselaars zogenaamd te beschermen.

Ik wil nog de opmerking van het collegelid over de Brusselse mogelijkheden om de projecten te versnellen toch enigszins nuanceren. Ik kan wel geloven dat 1 van de vertragende factoren is dat er weerstand komt vanuit de bevolking bij bepaalde bouwprojecten. Er zijn plannen van aanleg voor strategische zones die er al 10-tallen jaren zijn en die blijven maar aanslepen. Dit is bij uitstek een kans waar Brussel een initiatief kan nemen om meer gebouwen te creëren. Daarnaast is er ook een ongelooflijke leegstand in kantoorgebouwen van meer dan 1 miljoen m². De aanpak van het vinden van locaties en het hele traject met het participeren van de lokale bevolking kan beter. We moeten er vanuit de VGC alles aan doen om daar ook in de Brusselse Hoofdstedelijke Regering op te blijven hameren.

Ik vroeg wat er nodig was om de tekorten weg te werken. Het antwoord is hallucinant; 40 extra basisscholen en 40 extra middelbare scholen. Dat zou naar schatting 550 miljoen euro kosten op 5 jaar tijd. Dat is groter dan de inspanning die de afgelopen 14 jaar is gedaan. Deze cijfers tonen aan waar het over gaat en hoe ver we nog van het doel verwijderd zijn, ondanks de investeringen van Vlaanderen en van de VGC. Als het ons echt menens is om het tekort weg te werken, dan moeten we dit budget vrijmaken. Met deze cijfers voor ogen, weten we dat we meer zullen moeten doen dan wat we vandaag doen. We hebben tijdens de coronacrisis gezien wat er allemaal mogelijk is en hoeveel budgetten er terecht werden vrijgemaakt omwille van de urgentie van de gezondheids crisis. Dat moet ons overtuigen dat er meer mogelijk is.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): *Gouverner, c'est prévoir.* Al jaren vraag

ik mij af hoe het eigenlijk mogelijk is dat de partijen die aan de basis lagen van de ongebreidelde massa-immigratie – die de basis vormde voor de bevolkingsexplosie die we vandaag kennen in Brussel – er uiteindelijk niet aan hebben gedacht dat die immigratie ook consequenties zou hebben voor het onderwijs. Ik kan niet begrijpen dat men niet heeft ingeschat dat we vroeg of laat te maken zouden krijgen met een capaciteitsprobleem. Men heeft eigenlijk niets gedaan, tot men vaststelde dat er te weinig plaatsen op de scholen waren. Ik begrijp dat niet. Men wist hoe groot de immigratie was en ook de geboortecijfers zijn gekend. Op basis van die gegevens konden er prognoses gemaakt worden over de toekomst. Men had eigenlijk al veel eerder een en ander kunnen doen in plaats van te wachten om dan elk jaar te moeten vaststellen dat de gerealiseerde capaciteitsuitbreiding onvoldoende is.

Ik ben er mij van bewust dat er heel wat gedaan is, maar we moeten vaststellen dat het onvoldoende is. Ik ben het eens met collega Arnaud Verstraete dat in een ideale wereld elk kind naar de school van zijn keuze kan gaan. Daar zitten we vandaag echter duidelijk niet in. Mijn ideale wereld is er een waarin wij als Vlaamse gemeenschap ervoor zorgen dat alle Nederlandstalige kinderen naar de school van hun keuze kunnen gaan. Laat ons daar eerst voor zorgen. Ik ben daar overigens zeer ruimdenkend in; Nederlandstalige kinderen zijn ook die kinderen die 6 jaar in het Nederlands de lagere school hebben doorlopen. Deze kinderen moeten niet worden uitgesloten als ze naar het secundair onderwijs in het Nederlands willen gaan.

Dat is ook realiseerbaar indien we de voorrang zouden optrekken. Ik weet dat de voorrang op dit moment nog altijd maar 55 % is. Dat is te wijten aan de N-VA-minister van Onderwijs die dat een jaar heeft opgeschoven. Maar het zal blijken dat zelfs de 65 % onvoldoende is om alle Nederlandstalige kinderen naar een Nederlandstalige school van hun keuze te laten gaan. Het is geen schande dat wij dat vragen. We weten dat nu reeds 75 % van de kinderen in de Nederlandstalige scholen anderstalig is. Nu bevinden ouders zich plots in een horrorverhaal wanneer zij de stress moeten meemaken om een gepaste school voor hun kind te kunnen vinden. We moeten alle middelen inzetten om de tekorten weg te werken en een daarvan is het optrekken van de voorrangsregels.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het feit dat de voorrangsregel nog niet werd opgetrokken, ligt natuurlijk ook aan de Cocof en aan het Franstalige deel van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering die daartegen in beroep is gegaan.

We moeten inderdaad het hele plaatje bekijken. Als we zien welke inspanningen er geleverd zijn op het vlak van capaciteitsuitbreiding, dan was dat voldoende om de demografische evolutie in Brussel te kunnen bijbenen. De Franse Gemeenschap heeft het niet beter gedaan. Ondanks de demografische evolutie hebben we toch procentueel genomen onze capaciteit kunnen vergroten. Uiteraard willen wij ook naar de 30 %, maar dat is amper mogelijk geweest. We moeten de investeringspolitiek blijven aanhouden, dan komen we misschien nog wel aan die 30 %, maar dat zal tijd vergen. Dat ligt ook aan het feit dat ons onderwijs steeds populairder wordt. Daar waar wij vroeger nog Nederlandstalige scholen in Brussel moesten sluiten, kunnen we er nu niet snel genoeg bijbouwen om aan de vraag tegemoet te komen. Tot mijn grote blijdschap vinden steeds meer mensen de weg naar het Nederlandstalig onderwijs, maar daardoor vinden heel veel Nederlandstalige Brusselaars die bewust de keuze hebben gemaakt voor het Nederlands geen plaats in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Dat is een drama.

We moeten er alles aan doen om deze tragedies te vermijden, onder meer door het optrekken van de voorrangsregel, maar ook door de gemeenten die nog altijd niets doen voor het

Nederlandstalig onderwijs over de streep te trekken en hen op hun verantwoordelijkheid te wijzen. We moeten ook kijken hoe we de Franstaligen kunnen helpen om hun talenonderwijs te verbeteren. Ik heb gesproken met de minister van Onderwijs in de Franse Gemeenschapsregering, mevrouw Caroline Désir. Zij zijn op zoek naar taalleerkrachten en moedertaalsprekers, maar ze vinden er geen. Daar kunnen wij als Vlaamse Gemeenschap opnieuw een deel van de oplossing zijn.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Het collegelid erkent dat er problemen zijn en dat die problemen aan het verschuiven zijn naar het middelbaar onderwijs. Dat is nu eenmaal de demografische evolutie. Ik heb jammer genoeg niets gehoord over een structurele aanpassing. Er moet natuurlijk ook naar de concrete nood gekeken worden en die moet worden aangepakt, maar er moet ook gekeken worden naar een structurele oplossing. Hoe kunnen wij ons onderwijs beter afstemmen op de stedelijke realiteit van vandaag? We weten dat het Nederlandstalig onderwijs niet enkel de Nederlandstaligen aantrekt. Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vragen over meertalig onderwijs in Brussel, maar dat komt straks misschien nog aan bod.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Kunnen we op een later moment de cijfers krijgen over het aantal leerlingen dat vanuit Vlaanderen naar Brussel komt en omgekeerd? Is er daar een wijziging op te merken?

De heer Jan Busselen (PVDA): De realiteit toont aan dat de Brusselnorm een achterhaalde norm is. Vlaanderen investeert meer dan 5 %, maar ondanks die investering is er een tekort en halen we niet de 30 % van de Brusselse bevolking. Het is een fabeltje dat dit alleen door de aantrekkelijkheid van het Nederlandstalig onderwijs zou komen. In het Franstalig onderwijs zijn er ook 500 plaatsen tekort en moeten leerlingen ook uitwijken naar de Rand. Het probleem is groter dan de 650 leerlingen waarover we het hebben. Het probleem is dat de Franstaligen en de Vlaamse Gemeenschap het recht op onderwijs niet garanderen. Er wordt dan gewezen naar de gemeenten en de moeilijke regel van 30 % – *“we komen daar ooit wel, maar niet morgen”*. Voor sommigen is het recht op onderwijs dus blijkbaar niet voor morgen. Zo aanvaardden we jaar na jaar deze situatie. We wijzen naar de gemeenten en de Franse Gemeenschap en ondertussen kloppen we onszelf op de borst voor ons uitstekend onderwijs.

Er wordt ook gewezen naar de moeilijke zoektocht naar plaatsen en naar het nimbysyndroom. Ik heb nochtans verschillende projecten zien verrijzen in de stad – Tour & Taxis en het NEO-project – waarbij amper scholen worden opgericht. Ik denk nochtans niet dat er veel mensen zijn in de Maritiemwijk die geen scholen willen. Een ander probleem is de jarenlange onderfinanciering. Het zet de deur open voor extreemrechts dat de schuld graag op de massa-immigratie schuift. Mensen als de heer Gilles Verstraeten en de heer Dominiek Lootens-Stael vertellen dan al snel het ‘eigen Nederlandstalige kinderen eerst’-verhaal. Ik vind dat een echte schande. Een van de rijkste gewesten in Europa heeft niet genoeg onderwijsplaatsen voor alle kinderen.

Zal het collegelid containers bijplaatsen zodat we volgend schooljaar niet opnieuw hetzelfde gesprek moeten voeren?

Collegelid Sven Gatz: Het zijn interessante onderwerpen, maar ik zal niet ingaan op de relatie met de Franse Gemeenschap, de meertaligheid of onderwijs als een gewestelijke of een

gemeenschapsbevoegdheid. Hier gaat het over oplossingen op korte en middellange termijn binnen het bestaande beleid.

In ons land proberen we vrijheid en gelijkheid te verzoenen. De vrije schoolkeuze is er, maar ze is niet absoluut en kan ook nooit volledig ingevuld worden. Er bestaat nu eenmaal geen fysieke oplossing voor het probleem dat iedereen naar dezelfde 20 secundaire scholen wil. Ook gelijkheid is niet absoluut, denk maar aan de voorrangregels in het Onderwijsdecreet die mee evolueren met de veranderende realiteit. Vrijheid en gelijkheid zijn moeilijk verzoenbaar en toch doen we het. Dat is een belangrijk uitgangspunt.

Hadden we dit moeten zien aankomen? De demografische groei is uiteraard te voorspellen. We hebben die proberen bij te benen en zijn daar vrij goed in geslaagd. Op een bepaald moment was de doorstroom van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs in het Nederlandstalig onderwijs nog niet zo groot. Veel 12-jarigen haakten af. Nu is die doorstroom wel beter. De plaats op een school kunnen we altijd garanderen.

Kunnen we sneller? Soms kunnen we containers bijplaatsen, maar niet altijd. Ook kantoorgebouwen vrijmaken, helpt niet als er geen speelplaats is. Waar het kan, doen we het. Kunnen we meer middelen inzetten? We zijn continu in overleg met de Vlaamse Gemeenschap. Momenteel betaalt de VGC de helft van de investeringen en wordt de andere helft betaald door Vlaanderen. Verhoudingsgewijs betalen we veel. We doen dat ook graag, maar mirakels kunnen we helaas niet verrichten.

Dit is ook geen probleem waar alleen wij mee geconfronteerd worden. Exact dezelfde problematiek speelt in het Franstalig onderwijs, in de Rand of in Antwerpen. Wanneer vrijheid en gelijkheid voorop worden gesteld – en de meeste raadsleden zijn daarvoor te vinden – dan ontstaat er gedurende enkele weken altijd een flessenhals. Ik beseft dat de individuele situaties voor kinderen en ouders stresserend en nauwelijks uitlegbaar zijn. Ik heb daar momenteel ook geen waterdicht antwoord op. De statistieken geven mij en het beleid gelukkig elk jaar gelijk, want het probleem lost zichzelf op. Volgend jaar hebben we wellicht opnieuw hetzelfde debat, maar het lost dus wel telkens op.

Een derde van de mensen die vandaag nog geen school heeft, zal snel een school vinden omdat er opnieuw plaatsen vrijkomen van mensen die zich op verschillende plaatsen hebben ingeschreven. Voor de andere 2/3 zijn er nog 241 vrije plaatsen. Daarnaast zijn er nog 2 of 3 scholen die nog niet in de aanmeldprocedure waren opgenomen. Er komen ook 200 plaatsen vrij in Schaarbeek – en misschien nog meer dankzij de nieuwe Gallaitsite. Op die manier is het realistisch dat voor alle kinderen een oplossing zal worden gevonden. Ik maak me sterk dat dit zal lukken. Deze vervelende periode duurt misschien te lang, maar dat heeft te maken met de inschrijvingsprocedure, die overigens momenteel op Vlaams niveau wordt herzien.

Ik ben zelf oud genoeg om het tegenovergestelde meegemaakt te hebben, toen Nederlandstalige kinderen een rariteit waren in de jaren '70. De heel kleine klasjes waren plezant, maar voor de relevantie van het Nederlands – en neen, dat is niet het enige element van debat – verkies ik de huidige situatie waarin we alle zeilen zullen bijzetten om alle kinderen een plaats op school te geven. Daar slagen we als samenleving zeker in. Sommigen sturen erop aan om zowel in het Franstalig als in het Nederlandstalig onderwijs een reserve aan plaatsen van 20 % te hebben. Ik weet niet of we dat ooit zullen bereiken.

Ik hoop niet alleen voldoende concrete antwoorden gegeven te hebben, maar ook een reëel perspectief voor alle kinderen en ouders. Het komt in orde en we blijven verder investeren in scholen. Elk ketje verdient dat.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Het was een belangrijk en goed debat. Ik onthoud dat we nog een belangrijke inspanning te leveren hebben. Wie wil dat het Nederlandstalig aanbod tegemoet kan komen aan de vraag – en mijn fractie is daarbij – wil ook dat die 550 miljoen euro gevonden wordt en er 40 extra basis- en secundaire scholen komen. De opdracht en het doel zijn heel helder. Ik ben ervan overtuigd dat het College dit ook wil. Ik hoop dat de collega's, met hun relaties in andere parlementen en regeringen, hier een partner kunnen in zijn. We moeten met zijn allen aan hetzelfde zeel trekken om zo snel mogelijk de situatie te bereiken waarbij Nederlandstalige, maar ook anderstalige, ouders die hun kind naar het Nederlandstalig onderwijs in Brussel willen sturen ook echt een vrije schoolkeuze kunnen maken. Dat is een fantastisch doel om na te streven en ik kijk ernaar uit om dat samen met jullie te doen.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik betreur dat die voorrangmaatregelen niet worden opgetrokken. Toen ik er in 2002 voor pleitte om voorrang te geven aan Nederlandstaligen deed toenmalig Vlaams minister Marleen Vanderpoorten dat af als racisme en absoluut overbodig. Ondertussen zitten we aan 55 en beseft men dat dat onvoldoende is en naar 65 % moeten. Maar ook dat zal onvoldoende zijn.

Aan de heer Busselen wil ik zeggen dat “eigen volk eerst” niet racistisch is. Het is de normaalste zaak van de wereld dat de Vlaamse Gemeenschap in eerste instantie zorgt voor de leden van de Vlaamse Gemeenschap. Wat er over is, stellen we ter beschikking van anderen. Dat doen we altijd en hebben we altijd gedaan. Dat doen we ook vandaag als we vaststellen dat 75 % van de schoollopende kinderen in het Nederlandstalig onderwijs anderstaligen zijn. Dat is goed, maar het is onaanvaardbaar dat er Nederlandstalige kinderen zouden zijn – in de ruime betekenis van het woord – die uit de boot vallen. Dat kan niet.

- *Het incident is gesloten.*

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

De vaccinatiebereidheid van studenten van het Brussels Nederlandstalig hoger onderwijs

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is een wederkerend fenomeen aan het worden dat ik in deze Raad vragen moet stellen over de vaccinatiepolitiek en -problematiek in Brussel. Deze keer valt mijn vraag wel meer binnen de bevoegdheidssfeer van de Raad en de VGC.

Het vaccinatietempo is de laatste weken enorm opgeschroefd doordat er steeds meer vaccins beschikbaar zijn. Op dit moment kunnen Brusselaars die dit jaar 46 worden zich inschrijven. Ondertussen is ook aangekondigd dat er deze vrijdag wordt overgegaan tot de vaccinatie van 40-plussers en dat ook 35-plussers zich al op de reservelijst kunnen zetten. Het gaat snel. Dat jaagt me ook een beetje schrik aan, zeker wat betreft de vaccinatiebereidheid van de jongere Brusselaars. Mensen met een uitnodiging kunnen via Bruvax een afspraak maken voor een prik. Het gaat snel en de leeftijds kloof wordt alsmaar groter.

Op dit tempo zal het niet meer lang duren – het is een kwestie van weken – vooraleer ook studenten hun 1ste prik krijgen. Het is daarom interessant om te weten hoe het gesteld is met de vaccinatiebereidheid bij de studenten van het Brussels Nederlandstalig hoger onderwijs. Uit een bevraging van Odisee en UGent bij 1.209 studenten van de Odisee Hogeschool blijkt dat maar 71 % van hen zich wil laten vaccineren. Zowat 14 % twijfelt en 15 % zou waarschijnlijk weigeren om zich te laten vaccineren. Dat zijn teleurstellende cijfers, maar ze liggen in lijn met de cijfers van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. We zullen allemaal een inspanning moeten leveren om dat cijfer op te krikken. Wie zich wil laten vaccineren, blijkt dat te doen vanuit een persoonlijke motivatie en niet vanwege externe druk.

Weten we waarom bijna 3 op de 10 studenten van de Odisee-hogeschool zich niet wil laten vaccineren? Spelen factoren zoals bv. berichtgeving op sociale media een rol? Zijn er cijfers beschikbaar over de vaccinatiebereidheid bij studenten van de verschillende Nederlandstalige hogescholen en universiteiten in Brussel? Zo ja, hoe verhoudt het cijfer van 71 % zich tot de bereidheid in de andere hogescholen en universiteiten? Welke initiatieven worden er op dit moment genomen om de vaccinatiebereidheid bij de studenten in het Brussels Nederlandstalig hoger onderwijs te verhogen? Welke bijdrage levert de VGC?

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen): Dit debat werd al vaak gevoerd in de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) aangezien ook daar de bevoegdheid ligt. Gemeenschappen zijn alleen bevoegd voor de kindervaccinatie en niet voor de vaccinatie van volwassenen en de meeste hogeronderwijsstudenten zijn ouder dan 18 jaar.

De GGC lanceerde de campagne *Covid Breakers* om studenten van hogescholen en universiteiten nuttige informatie over de vaccinatie te geven en eventuele twijfels weg te nemen. In welke mate heeft de VGC aan die campagne deelgenomen? Is de informatie goed doorgestroomd naar de verschillende onderwijsinstellingen langs Nederlandstalige kant?

De 16- en 17-jarigen zullen misschien binnenkort aan de beurt komen nu de Hoge Gezondheidsraad daarover een positief advies heeft uitgebracht. Hebt u samen met collega Sven Gatz onderzocht hoe de vaccinatie van die groep kan worden georganiseerd? Zult u samen met het Onderwijscentrum Brussel (OCB) bekijken hoe die groep het best kan worden bereikt? De hoofdmoot van de communicatie en de sensibilisering ligt bij de GGC. Ik ben een groot voorstander van een gecentraliseerde aanpak, maar ik neem aan dat de VGC ook bij de campagne in het Brussels onderwijs zal worden betrokken.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Het vaccinatieprogramma draait op volle toeren. Vanaf vanavond kunnen 41-plussers een afspraak maken via Bruvax en kunnen 36-plussers zich op de wachtlijst inschrijven. We vaccineren dus aan een stevig tempo. Binnenkort zullen ook de jongere generaties een uitnodiging krijgen om zich te laten inenten. Of dat al binnen 2 weken is, zoals u aangeeft, daar kan ik nog geen uitspraak over doen, aangezien meerdere factoren bepalen welk tempo er kan worden aangehouden. We willen natuurlijk iedereen zo snel mogen vaccineren, maar daarvoor moeten ook voldoende vaccins en plaatsen beschikbaar zijn. Studenten zullen zeker de komende weken aan de beurt komen. Dat is bijzonder positief, want het mentale welzijn van veel studenten staat zwaar onder druk. Hoe meer mensen zich laten vaccineren, hoe meer vrijheid we opnieuw kunnen geven. Ik hoop dan ook dat de jongeren massaal naar het vaccinatiecentrum zullen komen zodra ze daar de kans toe krijgen.

De studie waarnaar u verwijst, werd opgezet in samenwerking met de motivatiebarometer van de Universiteit Gent. Het gaat om een vragenlijst die werd afgenomen tussen 25 februari 2021 en 19 maart 2021. Slechts 6,2 % van de 1.109 deelnemers was uit Brussel afkomstig. Dat cijfer is te laag om daar ernstige conclusies uit te trekken. Uit de studie blijkt voorts dat 71 % van de studenten van de Odisee Hogeschool bereid is om zich te laten vaccineren. Die cijfers komen overeen met een bevraging van de motivatiebarometer, een onderzoeksproject van de Universiteit Gent, de ULB en de UCL waarin werd gepeild naar de vaccinatiebereidheid van 3.806 studenten uit verschillende provincies. Ook hier gaf 72 % van de ondervraagden aan bereid te zijn zich te laten vaccineren. Bij de vaccinatiebereidheid onder studenten speelden taal, regio, geslacht, burgerlijke stand en leeftijd geen significante rol.

Er was geen eenduidig antwoord op de vraag waarom iemand twijfelt of wantrouwig is om zich te laten vaccineren. Meerdere factoren, waaronder omgevings- en persoonlijkheids-factoren, kunnen een invloed op de motivatie van de personen hebben. In globo merken we wel dat er een positief verband is tussen de bereidheid zich te laten vaccineren en het volgen van traditionele media zoals televisie en dagbladen. Dat komt ook naar boven in de studies van de motivatiebarometer. Mensen die vaker sociale media gebruiken, zouden dan weer minder gemotiveerd zijn om zich te laten vaccineren. De twijfel bij studenten is vooral te wijten aan een wantrouwen ten opzichte van het vaccin en de geldende maatregelen, maar ook aan het feit dat zich laten vaccineren een inspanning vraagt.

De VGC tracht de vaccinatiebereidheid bij de Brusselaars te verhogen via algemene campagnes en gerichte campagnes voor bepaalde doelgroepen, maar ook de Odisee Hogeschool zelf zet in op sensibiliserende communicatie om studenten te overtuigen om zich te laten vaccineren.

De VGC zet in op verschillende maatregelen en acties via het N-net. Ze werkt daarbij nauw samen met de GGC, die in Brussel de vaccinatiecampagne coördineert. Naast de algemene communicatiecampagne om de hele Brusselse bevolking te informeren over het belang van het vaccin, zijn er ook gerichte sensibiliseringsacties voor bepaalde leeftijdsgroepen of doelgroepen. De communicatie wordt voortdurend afgestemd op de evolutie van de vaccinatiecampagne en de doelgroepen die aan bod komen. Er zullen in een latere fase zeker specifieke acties voor jongeren en studenten aan bod komen. Daar wordt aan gewerkt.

Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel valt onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. Mocht de Vlaamse Gemeenschap specifieke acties opzetten voor het hoger onderwijs, dan zal de VGC die zeker mee ondersteunen en de communicatie in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel versterken.

De VCC draagt ook de campagne *Covid Breakers* van de GGC mee uit. De VGC zet haar schouders mee onder alle campagnes, ongeacht van wie ze afkomstig zijn. De campagne *Covid Breakers* wordt mee door Logo Brussel gesteund. Meer informatie vindt u terug op de website onderwijsinbrussel.be.

De komende weken zullen we verderwerken op basis van leeftijdsgerelateerde criteria, maar er zijn nog andere groepen waar we gericht naar willen communiceren, zoals mensen in kwetsbare situaties en precaire doelgroepen. Door een specifieke communicatie voor verschillende doelgroepen uit te werken, hopen we zo veel mogelijk mensen te overtuigen om zich te laten vaccineren.

Voor de vraag over de 16- en 17-jarigen verwijs ik naar het advies van de Hoge Gezondheidsraad, maar ook voor die groep zullen we de campagnes van de GGC en de federale overheid mee ondersteunen. We stellen ons zo constructief en ondersteunend mogelijk op en blijven werken aan een zo groot mogelijke groepsimmunitet, zodat we weer met zijn allen uit ons kot kunnen komen en de Raad opnieuw fysiek kan samenkomen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Iedereen zal inderdaad zijn steentje moeten bijdragen om de Brusselaars te overtuigen om zich te laten vaccineren. We zijn momenteel de hoofdmoot van de Brusselse bevolking aan het vaccineren. We zitten nu aan het breedste deel van de Brusselse bevolkingsspiramide. Het gros van de Brusselse bevolking zit in de leeftijdscategorieën die vandaag aan de beurt zijn en we zijn redelijk snel aan het dalen in de leeftijdscategorieën.

Wat mij zorgen baart, is dat de 65-minners in Brussel minder bereid lijken te zijn om zich te laten vaccineren dan de 65-plussers. In die laatste groep is ondertussen 74 of 75 % gevaccineerd, maar dat is nog altijd veel minder dan in Wallonië, waar de vaccinatiegraad 85 % bedraagt, en dan in Vlaanderen, waar de vaccinatiegraad 95 % bedraagt.

De vaccinatiebereidheid lijkt kleiner te zijn bij jongere mensen. Brussels minister Alain Maron is nog niet in paniek, maar hij denkt dat we misschien in de problemen zullen komen als we aan de vaccinatie van de mensen onder de 40 en onder de 30 beginnen. Wat is uw appreciatie? Zal de VGC bijkomende campagnes opzetten, bv. in het hoger onderwijs, om zoveel mogelijk mensen te overtuigen?

Als er in de jongere leeftijdscategorieën problemen met de vaccinatiebereidheid zijn, komt de algemene vaccinatiedoelstelling van 70 %, in het gedrang. De jongere leeftijdscategorieën vormen de hoofdmoot van de Brusselse bevolking. Als we in die categorieën niet aan 70 % geraken, dan zitten we met een torenhoog probleem dat zware gevolgen voor de versoepelingen kan hebben. Wat is uw appreciatie? Zult u bijkomende inspanningen leveren?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik wil mijn appreciatie uitspreken voor alle mensen op het terrein. In Brussel wordt op verschillende manieren getracht om de vaccinatiebereidheid te verhogen. Er is natuurlijk de algemene campagne, waarbij mensen een brief krijgen om zich via Bruvax aan te melden, maar ook huisartsen, apothekers en eerstelijns werkers vormen belangrijke tussenschakels die mensen aansporen om zich te laten vaccineren. Brussel heeft een eigen systeem ontwikkeld waarbij je geen brief en code nodig hebt, maar je gewoon met je identiteitskaart en rijksregisternummer kunt registreren, net omdat we op die manier meer met tussenpersonen kunnen werken. Ik heb heel veel appreciatie voor hun werk en denk dat hun werk nodig zal blijven. Daarnaast gaan we naar de markten, zetten we mobiele teams in, enzovoort. Die inspanningen zijn noodzakelijk en zullen worden versterkt in functie van de doelgroepen.

Uit de studies blijkt inderdaad dat er bij bepaalde groepen een lagere vaccinatiebereidheid is. De doelstelling is om een algemene vaccinatiegraad van 70 % te halen. Dat is een bezorgdheid die bij alle ministers van Gezondheid leeft. Ook zij verdienen appreciatie voor de campagnes die ze opzetten.

In Brussel zijn ondertussen alle vaccinatiecentra *up and running* en wordt elk vaccin dat toekomt, effectief gezet. Dat is belangrijk. Zolang het richtdoel van 70 % in het gedrang komt, moeten we extra inspanningen leveren. Daar wordt zeker verder op ingezet.

Er zijn 2 redenen waarom we in Brussel al met de vaccinatie van jongere leeftijdsgroepen zijn gestart. Dat is voor een stuk omdat er een iets lagere vaccinatiebereidheid bij de oudere bevolking is. Met 75 % zitten we in die groep al boven de 70 %, maar we zullen alles in het werk stellen om ook de overige 25 % te overtuigen. Ten tweede, komen we iets sneller bij de jongere groepen omdat Brussel een jongere bevolking heeft.

Brussel wordt vaak met de andere gewesten vergeleken, maar dat geeft een sterk vertekend beeld. We zouden Brussel beter met andere steden als Antwerpen vergelijken. In steden zie je immers veel parallellen op het vlak van vaccinatiebereidheid, populatie, enzovoort. Ik denk dat daar een aantal antwoorden liggen. We moeten kijken waar de verschillen tussen de steden zitten, maar ik zie overal een ontzettend grote gedrevenheid om de vaccinatiebereidheid zo hoog mogelijk te houden.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Wij hebben die vergelijking tussen Brussel en Antwerpen gemaakt. In Antwerpen is de vaccinatiegraad bij de 75-plussers momenteel 93 %. Dat heeft volgens mij in belangrijke mate te maken met het feit dat Antwerpen heel vroeg, in oktober al, is begonnen met sensibiliseringscampagnes en met sensi-ambassadeurs die een vrijwilligersvergoeding ontvangen en een opleiding hebben gekregen om uit te leggen wat Covid-19 is en waarom vaccinatie belangrijk is. Ik heb het gevoel dat Brussel wat laat uit de startblokken is geschoten met de sensibiliserings- en overtuigingsacties. Dat de vaccinatiegraad wat stijgt bij de 65-plussers is natuurlijk positief nieuws, en ik apprecieer absoluut alle mensen die op het terrein hun uiterste best doen, maar 75 % is niet hetzelfde als 93 %.

U heeft gelijk dat er een jongere bevolking is in Brussel. Daarom is het contradictorisch dat we in de grote Brusselse bevolking snel blijven dalen. De collegevoorzitter spreekt zichzelf dus een beetje tegen. Eigenlijk zou het nu net wat trager moeten gaan, omdat we nu binnen de leeftijdscategorieën veel meer mensen moeten vaccineren dan voorheen.

- *Het incident is gesloten.*

De nieuwe strategische visienota Cultureel Erfgoed

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Op 1 april 2021 heeft de Vlaamse Regering de strategische visienota Cultureel Erfgoed goedgekeurd. Deze visie vloeit voort uit de beleidsnota Cultuur en wordt geconcretiseerd in de strategische visienota over de ondersteuning van de cultureel erfgoedwerking in Vlaanderen. De visienota wil 3 doelstellingen realiseren. Ten eerste, wil men de dynamiek, de eigenheid en de uitstraling van het Vlaamse cultureel erfgoedveld en de culturele erfgoedwerking waarborgen en stimuleren. Ten tweede, beoogt de visienota de digitale transformatie aan te moedigen en te versterken. Tot slot, betracht men de huidige en toekomstige generatie warm te maken voor het rijke en diverse erfgoed in Vlaanderen.

De visienota richt zich in eerste instantie op de uitvoering van het Cultureel erfgoeddecreet en biedt een richtinggevend kader voor de aanvragers, de beoordelaars en het beleid. Begin januari 2021 heeft de Raad kunnen kennismaken met de missie en visie van dit College wat betreft cultureel erfgoed, via de vertaling van het Strategisch meerjarenplan van de VGC naar de bepalingen van het Cultureel erfgoeddecreet. Die vertaling is eigenlijk een aanvraag om

subsidies van de Vlaamse Gemeenschap te kunnen krijgen en het beleid ter zake te kunnen uitvoeren.

Tijdens de bespreking van die vertaling vroegen sommige raadsleden zich af waarom de Erfgoedcel van de VGC de klemtoon legt op verbinding met het erfgoed van etnisch-culturele minderheden. Collegelid Pascal Smet antwoordde daarop dat Vlaanderen daarop aanstuurt. Na enig onderzoek moest ik vaststellen dat het collegelid zich waarschijnlijk baseerde op de nu verouderde strategische visienota, die door toenmalig Vlaams minister Sven Gatz werd opgemaakt. In de nieuwe strategische visienota Cultureel Erfgoed wordt die verbinding met het erfgoed van etnisch-culturele minderheden niet echt benoemd. Er werd wel in opgenomen om aandacht te hebben voor een breed publieksbereik, ook naar moeilijk bereikbare doelgroepen.

In dat verband heb ik enkele vragen. In welke mate beantwoordt de vertaling van het Strategisch meerjarenplan van de VGC aan de bepalingen van het Cultureel Erfgoeddecreet en aan de strategische visienota Cultureel Erfgoed?

Werd de aanvraag van de VGC reeds beoordeeld? Welke opmerkingen werden er geformuleerd? Hoe komt het College tegemoet aan die opmerkingen?

Daarnaast vroegen enkele raadsleden zich tijdens de bespreking af waarom zo weinig gemeenten zijn opgenomen in de Erfgoedbank. Eind april 2021 vernamen we via de pers dat de Stad Brussel wordt opgenomen in de Erfgoedbank, waardoor die 7 gemeenten zal tellen. Helaas is dat nog steeds te weinig. Volgens het collegelid is dat te wijten aan een gebrek aan kennis bij de gemeenten over wat de Erfgoedbank precies doet. Om dat gebrek te verhelpen, zal het College een aantal succesverhalen over samenwerking met gemeenten delen met de andere gemeenten. Een tweede reden is volgens het collegelid dat er heel wat tijd, energie en geld in kruipt, terwijl de financiële toestand van de gemeenten momenteel niet overal rooskleurig is. Kortom, de belofte werd gemaakt dat de VGC zal inzetten op bewustmaking, om nog meer gemeenten over de streep te trekken. Is die bewustmakingscampagne ondertussen aan de gang? Hoe ziet die er concreet uit? Hebben ondertussen andere gemeenten aangegeven opgenomen te willen worden in de Erfgoedbank? Hoe zal die samenwerking er uitzien?

Collegelid Pascal Smet: Bij de opmaak van onze aanvraag was het kader, zoals het Erfgoeddecreet voorschrijft, de dan geldende strategische visienota. Dit was de visienota van toenmalig Vlaams minister Sven Gatz, mijn huidige collega in de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. De visienota van Vlaams minister-president Jan Jambon werd immers pas voorgesteld op 1 april 2021, toen onze procedure al liep.

De toetsing aan de strategische visienota is 1 van de criteria ter beoordeling van ingediende dossiers binnen het Erfgoeddecreet. Er zijn enkele aspecten waar we met onze werking op inhaken, zoals de dienstverlening die we bieden inzake omgang met en zorg voor cultureel erfgoed. Verder zijn er het actief meewerken in een netwerk, werken rond culturele diversiteit en erfgoedparticipatie, aandacht voor immaterieel erfgoed en duurzame bewaring en ontsluiting van digitaal erfgoed. Dezelfde lijnen blijven min om meer behouden in de nieuwe visienota. Aandacht voor meerstemmigheid en maatschappelijke en culturele diversiteit nemen een plaats in als het gaat om 'Iedereen voor erfgoed' en 'Erfgoed voor iedereen'. Ik geloof er sterk in dat erfgoed voor verbinding kan zorgen in een kosmopolitische stad als Brussel, waar inwoners geen gedeeld verleden hebben, maar op zoek moeten naar een gedeelde toekomst. In rituelen en culturele gebruiken zijn – vaak meer dan we denken – dingen terug te vinden die we

gemeenschappelijk hebben. Elkaars erfgoed ontdekken, herkennen en erkennen, en daarrond verbinding vinden, zijn essentieel voor een goede samenleving.

De procedure tot beoordeling loopt momenteel. Er zijn verschillende opeenvolgende stappen die samen bijdragen tot een gedragen en onderhandelde beoordeling. Tegen 1 juli 2021 hebben we meer nieuws over de beslissing van de Vlaamse Regering inzake het subsidiebedrag en de aandachtspunten die de basis vormen voor onderhandelingen. Op basis van deze elementen wordt de inhoud van een nieuw cultureel erfgoedconvenant opgemaakt.

Voor de Erfgoedbank kiezen we voor een stevige en duurzame aanpak. Vooraleer een gemeente instapt, gaan daar vaak vele gesprekken met lokale partners aan vooraf. Dit lokale draagvlak is noodzakelijk om tot een succesvolle erfgoedbankwerking te komen. Het opzetten van een werking die wordt gedragen door vrijwilligers vergt veel inspanningen, maar is bijzonder waardevol. Deze lokale erfgoedambassadeurs zijn het best geplaatst om in hun gemeente zwerfgoed, of erfgoed dat anders dreigt te verdwijnen, op te sporen en toegankelijk te maken. We mogen niet over een nacht ijs gaan. Het gaat immers om een duurzaam initiatief, dat vanaf de instap een blijvend onderdeel uitmaakt van de werking en dus ook extra werk meebrengt voor de beroepskrachten. In haar contacten maakt de Erfgoedbank vaak deel uit van de gesprekken die de Administratie heeft met lokale actoren. Als iedereen zich achter de Erfgoedbank schaart, dan wordt de procedure ingezet.

Recent stapte de Stad Brussel in, toch niet de minste in dit gewest. In juni 2021 zullen we communiceren rond 5 jaar Erfgoedbank. Vanaf september 2021 lanceren we een campagne op basis van *story telling* met portretten van erfgoedbankvrijwilligers, lokale coördinatoren en verzamelaars. Zo maken we zichtbaar wat er allemaal achter zit. Intussen hebben we 10 Erfgoedbanken in 7 gemeenten: Stad Brussel, Haren, Ganshoren, Neder-over-Heembeek, Jette, Laken, Sint-Agatha-Berchem, Sint-Lambrechts-Woluwe, Sint-Pieters-Woluwe en Oudergem. We zullen uiteraard andere gemeenten aanmoedigen hier mee in te stappen. Zoals vaak in het leven is kwaliteit altijd beter dan kwantiteit. Dat leer je pas met enige ervaring.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Bedankt voor het antwoord en de filosofische les die daarmee gepaard gaat. De nieuwe strategische visienota werd intussen goedgekeurd in het Vlaams Parlement. Vanuit alle hoeken, ook de oppositie, kwam daarop lof. Zowel Groen als Vooruit hadden lovenswaardige woorden voor het werk van de minister en zijn kabinet inzake het Erfgoeddecreet en de visienota. Ik wil erop wijzen dat het belangrijk is dat we dat goede werk hier in Brussel erkennen. We zouden de nieuwe visienota als basis moeten gebruiken om onze erfgoedwerking in Brussel op te bouwen.

Ik ben het eens met collegelid Pascal Smet dat erfgoed voor gedeelde waarden kan zorgen tussen mensen die uit een verschillende gemeenschap komen. Erfgoed kan mensen bij elkaar brengen. Ik wil wel benadrukken dat we de Vlaamse gemeenschap en het Nederlands als verbindende factor naar voor moeten schuiven. Tussen die verschillende gemeenschappen moeten we de positie van de Vlaamse gemeenschap centraal stellen. Van daaruit kunnen we toenadering zoeken tot andere gemeenschappen. Naar mijn bescheiden mening gebeurt dat niet altijd even goed in Brussel. Zo kijk ik bv. naar thema's op de website van de Erfgoedcel, waaronder Senegalese glaskunst, een expo over hamamcultuur, een workshop oriëntaalse suikerontharing, Mexicaans weven en Indische gevechtssporten. Dat zijn ongetwijfeld interessante ervaringen om te delen, maar de link met het Nederlands en de Vlaamse gemeenschap mag volgens mij explicieter aanwezig zijn.

Het lijkt me interessant om met de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport eens langs te gaan bij de mensen die werken rond cultureel erfgoed in Brussel. Er bestaat volgens mij heel wat expertise binnen de VGC.

Collegelid Pascal Smet: De visienota van Vlaams minister-president Jan Jambon was goed. Ik vind niet dat die strijdig is met wat wij hebben ingediend. In Brussel zitten we altijd in een specifieke situatie en hebben we een laboratoriumfunctie. Ik zie niet direct een probleem.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): De Erfgoedbank lijkt me een zeer goed en rijk initiatief te zijn, maar het is noodzakelijk dat de 19 gemeenten daarbij aansluiting vinden. We kennen de geschiedenis van de meeste Brusselse gemeenten. Zij hebben een nauwe band met de Vlaamse gemeenschap, die mijns inziens meer mag worden benadrukt.

- *Het incident is gesloten.*

Het zwembadproject op de Abattoir

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Dit is volgens mij een belangrijk thema. Mijn fractie en ik beschouwen de flop van het Coovi-sportcomplex als 1 van de grootste missers van dit College. Eind 2020 hebben we moeten vaststellen dat het College dit project heeft opgegeven, ondanks de hoge nood aan sportinfrastructuur in Brussel en het feit dat Vlaanderen 1 miljoen euro cofinancierde. Over het waarom van die beslissing hing initieel een dikke laag mist. Zo werd ons eerst wijsgemaakt dat de vertraging van het project te wijten was aan de uitvoering van een gewestelijk masterplan of een mobiliteitsstudie voor de Coovi-site. Blijkbaar was er meer aan de hand dan de bijkomende onderzoeken, namelijk een veranderende context, een krappe begroting en de beslissing van de scholengroep om het bestaande gebouw op de campus te renoveren. Daardoor zou men tegemoetkomen aan de noden inzake sportinfrastructuur.

Ik vind het opmerkelijk dat dit College, dat hamert op transparantie, ons die redenen niet eerder meegaf. Na herhaalde vragen werden die documenten nog steeds niet bezorgd.

Daarnaast vroeg het College aan de Vlaamse Gemeenschap om de middelen die gereserveerd waren voor de Coovi-campus over te zetten naar een ander project, namelijk een zwembadproject op de site Abattoir.

Decretaal is dat onmogelijk, waardoor de subsidie voor het Coovi-sportcomplex dreigt te vervallen. Vlaams minister Ben Weyts heeft echter toen al zijn diensten aangeboden om de subsidieaanvraag van het zwembadproject bij Abattoir te faciliteren.

Op woensdag 12 mei 2021 konden we via de pers vernemen dat er vorderingen gemaakt worden in het zwembadproject op de Abattoir. *Bruzz* titelde: “*Dakzwembad op Abattoir stap dichterbij*”. Er stonden reacties bij van collegelid Pascal Smet, maar ook van Brussels minister-president Rudi Vervoort en Brussels minister Bernard Clerfayt. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering keurde immers een haalbaarheidsstudie goed om na te gaan op welke manier een zwembad op het dak kan worden gerealiseerd. Dat is opmerkelijk, want in het najaar van 2020 keurde de VGC, op voorstel van collegelid Pascal Smet, een subsidie van 1 miljoen euro goed om de funderingen en structuur van Manufakture te versterken, zodat het een dakzwembad zou

kunnen dragen. Nu, een halfjaar later, wordt er opnieuw – ditmaal op voorstel van de heren Vervoort, Smet en Clerfayt – een haalbaarheidsstudie besteld bij de Brusselse Maatschappij voor Stedelijke Inrichting (MSI). Ook hier is het doel na te gaan hoe er een zwembad kan worden gerealiseerd.

In welke mate is de VGC betrokken bij het project? Is de Vlaamse Gemeenschap op de hoogte van de ontwikkelingen in het dossier? In welke mate is de Vlaamse Gemeenschap dus betrokken, al dan niet in samenwerking met andere overheden? Welke andere overheden zijn er al zoal betrokken? Hoe verloopt de samenwerking op dit moment?

De VGC trekt al een subsidie van 1 miljoen euro uit om de funderingen te versterken. Hoeveel zet de VGC in totaal opzij voor het project? Heeft de VGC zicht op de budgetten van de andere overheden, in bijzonder het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

Als het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bij het project betrokken is, kan de VGC dan nog aanspraak maken op een subsidie in het kader van het decreet Bovenlokale Sportinfrastructuur?

Collegelid Pascal Smet: De VGC en de Vlaamse Gemeenschap zijn al lange tijd betrokken in de ontwikkeling van de Abattoirsite in haar geheel en bij dit specifieke project. Eind 2013 keurde de Vlaamse Gemeenschap een aanvraag van de VGC voor een conceptsubsidie goed. De middelen werden aangewend voor de deskundige begeleiding (stedenbouwkundig bureau) bij het ontwerp van een stadsvernieuwingsproject op de sites Abattoir en Erasmushogeschool Brussel (EhB). Ter voorbereiding en ter ondersteuning van de conceptstudie voorzag de VGC in de financiering van een voorstudie. De conceptstudie bouwt voort op de resultaten van die voorstudie. Het resultaat van de conceptstudie is een masterplan, voortbouwend op het Masterplan Abattoir, met een kader van nieuwe openbare ruimte en mogelijke ontwikkelingszones. Het eindrapport van de conceptstudie werd opgeleverd in juni 2015 en nadien gebruikt als instrument om verder een draagvlak te creëren bij de verschillende gemeentelijke en gewestelijke betrokkenen. Verschillende daarvan waren overigens al op de een of andere manier betrokken bij de conceptstudie.

Bij de lancering van de gewestelijke stadsvernieuwingscontracten werd zowel de site van Abattoir als de EhB-campus opgenomen in de perimeter van een stadsvernieuwingscontract. In de basisprogramma's van de stadsvernieuwingscontracten SVC 3 Weststation en SVC 5 Heyvaert-Poincaré werden verschillende elementen uit de conceptstudie overgenomen. Daarvoor werd al een financiering gereserveerd.

In het Vlaamse Regeerakkoord 2014-2019 stond dat de mogelijkheid van een nieuw Vlaams sportcentrum in Brussel onderzocht zou worden. Daarvoor werkten Sport Vlaanderen, *perspective.brussels*, de Brusselse Bouwmeester en de VGC samen. Op basis van een 1ste oplijsting van behoeften en wensen werd een indicatief bouwprogramma opgemaakt. Vervolgens werd een omgevingsanalyse gemaakt van 10 potentieel interessante locaties voor het sportcentrum.

Op basis van een hele reeks criteria en door middel van *research by design* werden de 2 interessantste site naar voor geschoven. Een daarvan was de site van Abattoir. In april 2019 hebben we dat dan ook ter kennis voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

In de ontwikkeling van de Abattoirsite loopt ondertussen de uitwerking van het project Manufakture, dat voorziet in ruimte voor productieve activiteiten van vleesversnijders en andere voedselverwerkende bedrijven en in parkeergelegenheid voor de hele site, die de bestaande vergunde parkeerplaatsen in de openlucht deels vervangt.

Het gaat om een programma van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat kadert in het masterplan Abattoir. Het krijgt daarvoor een kleine 10 miljoen euro.

Het project biedt de unieke kans om op het dak een publiek zwembad aan te leggen, met binnenbaden én een buitenbad. In de wedstrijdphase van de Manufakture werd aan de ontwerpbureaus al gevraagd om de haalbaarheid te onderzoeken van een openbaar zwembad. In de ontwikkeling van het potentieel project op het dak van Manufakture was er in het najaar 2020 een cruciaal moment om de eventuele verzwaring van funderingen en gebouwstructuur tijdig in de bouwplannen te verwerken. De VGC gaf toen haar principeakkoord voor een subsidie van 1 miljoen euro om in het verdere proces de bouw van een zwembad zeker mogelijk te maken.

Vorige week werd beslist om de MSI te laten optreden als tussentijdse publieke actor voor het uitwerken van een grondige financiële haalbaarheids- en exploitatiestudie van het zwembadproject. Daarvoor zal de MSI samenwerken met de VGC, de Cocof en de gemeente Anderlecht. In die studie worden alle haalbaarheidsaspecten tegen het licht gehouden.

We wachten uiteraard de resultaten van de studie af, maar zoals u wellicht wel weet, hebben we al heel constructieve gesprekken met de Vlaamse Regering gevoerd over cofinanciering in het kader van het decreet Bovenlokale Sportinfrastructuur. We bekijken samen met de Vlaamse overheid hoe zij het project mee kan ondersteunen. Dat kan op verschillende manieren: binnen het Stadsvernieuwingsfonds, binnen het al genoemde decreet Bovenlokale Sportinfrastructuur of eventueel door middel van een ad hoc financiering.

We erkennen dat Sport Vlaanderen over heel wat expertise beschikt, en uiteraard maken we dankbaar gebruik van die expertise.

De gesprekken met de Vlaamse Gemeenschap lopen dus. Mijnheer Vanden Borre, wij hadden daarover graag al gecommuniceerd, maar zij verkozen dat op dit moment nog niet te doen. U hoeft zich dus volstrekt geen zorgen te maken, we willen in dit dossier voorbeeldig samenwerken met de Vlaamse Gemeenschap.

Wat de kosten betreft, bestelde de VGC een voorstudie van een kleine 68.000 euro. De architecturale haalbaarheid van een zwembadfunctie onderzoeken kostte iets meer dan 100.000 euro. Tot slot, ging er 1 miljoen euro naar het principeakkoord inzake kosten voor het stabiliteitsonderzoek.

Voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gaat het, zoals gezegd, over afgerond 9,8 miljoen euro aan EFRO-middelen. De haalbaarheidsstudie van de MSI zal naar schatting 100.000 euro kosten.

Vanuit Vlaanderen komt er, in het kader van de stadsvernieuwingscontracten, 60.000 euro subsidie voor de conceptstudie. De toekomst zal afhangen van de haalbaarheidsstudie: wordt het een publiek project, is het een DBM dan wel een DBFMO (Design Build Finance Maintain

(Operate)), of wordt het nog iets anders? Er zijn verschillende formules mogelijk, die nu allemaal vakkundig en nauwgezet worden onderzocht.

U bent het vast met mij eens dat we hier een unieke kans krijgen. Ondertussen is daar nog een groot voordeel bij gekomen: er is vandaag een politiek draagvlak voor een openluchtwembad en bijkomende zwembadinfrastructuur. Nederlands-, Frans- en anderstaligen: de hele stad staat erachter. Laten we dus samenwerken om Brussel eindelijk te geven waar het recht op heeft en wat zoveel andere steden al hebben: een openluchtwembad.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het collegelid gaf behoorlijk wat cijfermateriaal en details, waarvoor dank. Ik kan enkel beamen wat u al zei: elke Brusselaar weet dat deze stad kampt met een chronisch tekort aan zwembadwater. Het is dan ook onbegrijpelijk dat de voorbije jaren met Océade een groot privaat zwemparadijs verdween en dat er, nu toch alweer 5 jaar later, nog geen spoor van een nieuw project te vinden is.

Iedereen om de tafel ziet dus de noodzaak van een mooi nieuw project, maar alles hangt af van de financiering van een dergelijk project. Laten we op dat vlak voorzichtig zijn. De geschiedenis leert ons dat er geen gebrek is aan aankondigingen van mooie projecten in Brussel. Als alle plannen gerealiseerd zouden zijn, dan hadden we ondertussen een topinfrastructuur in Brussel, misschien wel de beste van heel Europa. De realiteit is helaas anders: er wordt veel aangekondigd en weinig gerealiseerd.

Hopelijk slaan we geen stappen over en houden we alle partners goed geïnformeerd aan tafel. Ik hoop ook dat iedereen de juiste, toekomstgerichte beslissingen durft te nemen zodat we binnenkort in dit gewest zwembadinfrastructuur van de allerhoogste kwaliteit kunnen aanbieden.

- *Het incident is gesloten.*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: De heer Arnaud Verstraete lijkt op dit moment niet aanwezig te zijn. Ik stel voor om de volgorde aan te passen en de vragen van de heer Gilles Verstraeten eerst te behandelen. Stemt iedereen daarmee in? (*Instemming*)

VRAAG (R.v.O., art. 58)

Het samenwerkingsplatform van het Deeltijds Kunstonderwijs

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): In april besliste het College een subsidie van 50.000 euro toe te kennen aan de vzw Samenwerkingsplatform Deeltijds Kunstonderwijs (SDKO). Dat verenigt en ondersteunt 11 Nederlandstalige Brusselse academies van het deeltijds kunstonderwijs.

De subsidie is opvallend, aangezien Vlaanderen in 2020 de subsidies aan het platform stopzette. In uitdagende budgettaire tijden verkiest de Vlaamse Regering te investeren in de infrastructuur van het steeds populairder wordende Brusselse deeltijds kunstonderwijs, eerder dan in structuren. Veel van de gebouwen verkeren in zeer slechte staat. Er was dus geen sprake van een besparing, maar van een heroriëntering van middelen. Daardoor kan er tijdens deze regeerperiode 660.000 euro extra worden geïnvesteerd in de renovatie van de gebouwen. Op zich is dat een goede zaak.

Een in 2018 in het Vlaams Parlement goedgekeurd decreet voorziet in de oprichting van een netoverschrijdend samenwerkingsforum voor deeltijds kunstonderwijs in Brussel, dat de rol van het SDKO moet overnemen. De rol van dat samenwerkingsforum wordt nog niet ten volle benut, maar het is een samenwerking tussen de 11 directies van het kunstonderwijs waarbij heel wat van de doelstellingen die in het verleden door het SDKO werden uitgewerkt, nu op dat niveau moeten worden gerealiseerd. Organen zoals het Onderwijscentrum Brussel en de Administratie van de VGC kunnen ondersteunen. In 2020 werd in het Vlaams Parlement een nieuw besluit goedgekeurd dat een rechtsgrond creëert voor de ondersteuning van academieoverschrijdende samenwerking. Vlaams minister van Brussel, de heer Benjamin Dalle, verklaarde met u overlegd te hebben over de noden in het Brussels DKO.

Hoe is de beslissing tot stand gekomen? Is het College ook van plan deze subsidie de volgende jaren toe te kennen?

In welke mate is het samenwerkingsforum vandaag operationeel? Wat is de betrokkenheid van het OCB en van de Administratie van de VGC?

Hoe verliep het overleg met Vlaams minister van Brussel Benjamin Dalle? Overlegde u over het dossier ook met Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts?

Collegelid Sven Gatz: We moeten het onderscheid maken tussen 2 belangrijke organisaties, namelijk het Samenwerkingsforum DKO Brussel, met Vlaamse decretale opdrachten, en vzw Samenwerkingsplatform Deeltijds Kunstonderwijs Brussel, bekend onder de naam SDKO.

Alle Nederlandstalige academies van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn zowel bij het Samenwerkingsforum als bij het SDKO Brussel vertegenwoordigd. De opdrachten van het forum zijn vastgelegd in het niveaudecreet deeltijds kunstonderwijs van 8 maart 2018. Ze omvatten onder andere de optimalisering van het aanbod, het signaleren van knelpunten, behoeften en oplossingen en het stimuleren van samenwerking tussen de academies.

Kortom, het Samenwerkingsforum is een overleg- en adviesorgaan met decretale opdrachten, maar zonder middelen. Het is eigen aan Brussel - Vlaanderen heeft immers geen dergelijke decretale platformen - en rapporteert rechtstreeks aan de Vlaamse Regering. De VGC, de Administratie noch het Onderwijscentrum Brussel zijn daarbij betrokken.

De VGC heeft sinds kort wel een overeenkomst met vzw SDKO. Op 14 april 2021 kende ze de vzw een subsidie van 50.000 euro toe voor de algemene werking in 2021. Het is de bedoeling om de Nederlandstalige scholen voor deeltijds kunstonderwijs in Brussel te ondersteunen in hun streven om alle leerlingen zo veel mogelijk onderwijskansen te bieden en de band tussen school, ouders, buurt, lokale gemeenschap en, niet onbelangrijk, de Brusselse kunstscène te versterken. De opdracht is dus ruimer dan die van het forum.

De uitwerking van een gemeenschappelijke visie en netoverschrijdende samenwerking zijn 2 van de belangrijkste uitgangspunten. De VGC legt aanvullende accenten op de decretale opdrachten van het Samenwerkingsforum, zoals de bouw van een sterk imago en de bekendmaking en promotie van het aanbod.

Bij de jaarlijkse evaluatie van de overeenkomsten gaan we na of de beoogde resultaten zijn gerealiseerd en of verdere subsidiëring is aangewezen. Ook met SDKO Brussel volgt eind dit jaar een evaluatiegesprek. Dan beslissen we ook of de vzw een nieuwe subsidie krijgt.

Nadat de Vlaamse minister bevoegd voor Brussel de subsidie aan vzw SDKO stopzette, polste die naar financiële ondersteuning van de VGC. Omdat we zeker weten dat het SDKO een bijdrage kan leveren tot de realisatie van onze beleidsdoelstellingen, geformuleerd in zowel het Bestuursakkoord, het Strategische meerjarenplan en zelfs de Ronde van Brussel, zijn we, na overleg met de academies, ingegaan op de subsidieaanvraag.

De VGC legt de focus op de maximale ontwikkeling van talent, de verbetering van de bekendheid en de uitstraling van een open, Nederlandstalig netwerk in Brussel en het betrekken van alle mogelijke Brusselaars bij het vormgeven van ons beleid en ons aanbod.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): U zult het me vergeven dat ik zeg dat er een enigszins komieke situatie is ontstaan, met 2 apart gesubsidieerde organen die gelijkaardige dingen moeten doen, zijnde een lijn in het deeltijds kunstonderwijs in Brussel brengen, ondersteuning bieden en een gemeenschappelijke visie ontwikkelen, maar ook nagaan welke renovatienoden er zijn.

Ik vel natuurlijk een politiek oordeel en heb alle sympathie voor het deeltijds kunstonderwijs dat ongelooflijk goed werk levert. Ook de coördinatie tussen de instellingen is een goede zaak, maar ik zie niet onmiddellijk welk nut 2 aparte organen hebben. Ik vraag me af of het niet logischer is om beide op termijn samen te voegen. Ik weet niet hoe u het ziet, maar ik vind het een beetje een vreemde situatie.

Collegelid Sven Gatz: Het is in feite niet dubbelop en minder dan wat er voorheen bestond. Het forum heeft sinds 2018 een decretale opdracht, maar het speelt een adviserende rol waar geen middelen tegenover staan. Het is het volste recht van de Vlaamse decreetgever om dat zo te organiseren.

Het SDKO werd 2 decennia geleden opgericht door mijn voorganger Bert Anciaux en kreeg al die tijd ondersteuning vanuit Brusselse Aangelegenheden. Je kunt je afvragen of het toen gerechtvaardigd was om de koepel van deeltijdse kunstacademies te ondersteunen. Hij voerde daarmee een daadkrachtig beleid, wat op zich niet slecht is, maar het blijft inderdaad de vraag of de tweedeling tussen Vlaamse Gemeenschap, met het Onderwijsdecreet en het forum, en de minister van Brusselse Aangelegenheden die de subsidiekraan dichtdraait, een goede zaak is. Er zijn argumenten voor en tegen. Je kunt ook aanvoeren dat de promotie van het kunstonderwijs tot het flankerende beleid van de VGC hoort. Nogmaals, in feite krijgt de vzw nu minder subsidie dan voorheen van Brusselse Aangelegenheden.

Ik denk dat we het erover eens zijn dat het deeltijds kunstonderwijs goede ondersteuning verdient. Verder bekijken we met collega Benjamin Dalle of de VGC en de Vlaamse Gemeenschap nog meer middelen kunnen vrijmaken voor infrastructuur. We hopen daar binnenkort meer over te vertellen.

- *Het incident is gesloten.*

ACTUALITEITSVRAAG (R.v.O. 60)

De eerste echte meertalige basisschool

De heer Gilles Verstaeten (N-VA): In *Bruzz* lezen we gisteren dat de Pistacheschool, op dit moment verspreid over 2 basisscholen aan de Lambermontlaan in Schaarbeek en het Daillyplein in de Stad Brussel, in de toekomst onderdak krijgt in een nieuw gebouw op de voormalige Pachecosite. GO! Scholengroep Brussel heeft de Pistacheschool overgenomen en het project van 23,3 miljoen euro – goed voor een kinderdagverblijf, basisschool en secundaire school – wordt gefinancierd door de VGC. Vanaf het voorjaar van 2022 verhuizen de leerlingen tijdelijk naar het leegstaand gebouw van de vroegere GO! basisschool Carolus Magnus op het Jamblin de Meuxplein in Schaarbeek. De Pistacheschool werd opgericht in 2011 en 3 jaar later erkend door de Vlaamse Gemeenschap.

Net zoals in vele andere scholen is het aantal inschrijvingen er de laatste jaren sterk toegenomen. Over het capaciteitstekort en de inschrijvingsproblematiek in het Nederlandstalig onderwijs hebben we het eerder al gehad. In ieder geval zijn we verheugd dat er voor het project en dus voor de leerkrachten, leerlingen en ouders een definitieve oplossing is gevonden. In het artikel kondigt u deze investering echter ook aan als Brussels minister voor de Promotie van Meertaligheid, dus niet als collegelid voor Onderwijs en Scholenbouw.

U spreekt van “*de eerste echte meertalige basisschool*” en u hoopt dat er de komende jaren “*nog veel van die scholen zullen volgen*”. Veel meer uitleg krijgen we echter niet.

Kunt u me duidelijk maken hoe het pedagogisch project van deze “*eerste echte meertalige basisschool*” wordt ingevuld? Wat is er nieuw? Over hoeveel talen gaat het? Wordt er een vorm van immersieonderwijs gegeven? Is dat afgetoetst met Vlaanderen?

Kunt u uw plannen voor verdere, zogenaamd echte meertalige basisscholen toelichten?

Collegelid Sven Gatz: Basisschool Pistache is in 2011 als tweetalige privé kleuterschool gestart. De school groeide gaandeweg door naar het basisonderwijs en werd door de Vlaamse Gemeenschap vanaf schooljaar 2015-2016 erkend.

De school kampte onder andere met een huisvestigingsprobleem en was al jaren op zoek naar een geschiktere locatie. Het schoolbestuur ging daartoe in gesprek met GO! Scholengroep Brussel. Dat is een goede zaak, want dankzij een bestuurlijke, pedagogische en infrastructurele inkanteling in het GO!, kan basisschool Pistache haar unieke pedagogische project als meertalige basisschool verderzetten en krijgen de directie, het schoolteam, de leerlingen en hun ouders een duidelijk toekomstperspectief. Vanaf het voorjaar van 2022 verhuizen de 148 leerlingen tijdelijk naar het leegstaande gebouw van de vroegere GO! basisschool Carolus Magnus op het Jamblin de Meuxplein in Schaarbeek. In een volgende fase krijgt de school definitief onderdak in een nieuwbouw aan Pacheco die door de VGC wordt gerealiseerd via een DBFM-formule. Met de inkanteling schaaft de school zich achter de meertaligheidsvisie van GO! Scholengroep Brussel.

GO! Scholengroep Brussel zet haar pedagogische expertise en ondersteuning in om de onderwijskwaliteit te garanderen. Om de aanwezige expertise en vertrouwdheid met meertaligheid niet verloren te laten gaan, zet het GO! in op pedagogische methodes die de (meer)taligheid van de leerlingen ten goede komen.

Om meertaligheid als troef in Brussel verder vorm te geven, startte het GO! recent een werkgroep met de Erasmushogeschool Brussel, de Vrije Universiteit Brussel en het OCB.

Het spreekt voor zich dat GO! Scholengroep Brussel ook dit meertalig project binnen het bestaande Vlaamse decretale kader en met kennis van zaken uitwerkt. Uiteraard zal het OCB ondersteuning bieden, meer bepaald om de meertaligheid te stimuleren.

Concreet gaat het over het Nederlands, Frans en Engels, met eventueel een uitbreiding naar een andere taal. Sowieso zal er aandacht zijn voor de verbetering van de thuistaal en bijgevolg van de onderwijstaal. Dat gebeurt trouwens ook in andere Brusselse scholen.

De VGC zet ideeën over vernieuwend onderwijs in een grootstedelijke context dagelijks om in realiteit en er werken nu al meerdere Brusselse GO! scholen met CLIL (*Content Language Integrated Learning*) en Stimob (Stimulerend meertalig onderwijs in Brussel). Op die manier zetten ze in op taalsensibilisering en -initiatie. Dat gebeurt altijd met aandacht voor en waardering van de thuistalen. Met het OCB wordt gewerkt aan en gezocht naar toepasbare onderwijsmethodes en concrete projecten om de meertaligheid – te beginnen met het Nederlands, maar ook met het Frans en andere talen – van onze leerlingen te verbeteren.

De integratie van het Pistacheproject in het GO! en de verhuizing naar Pacheco vallen onder de vrijheid die scholen krijgen om volgens de decretale normen bepaalde onderwijsdoelen te

ontwikkelen. We juichen die scholendiversiteit, met in dit geval een meertalige basisschool, toe.

Gilles Verstraeten (N-VA): Ik zou concreet willen horen hoe men dat doet, puur praktisch bekeken. De thuistalen van de leerlingen zijn Roemeens, Pools, Arabisch, Berbers, Swahili enzovoort. Hoe ga je dan concreet tewerk?

Ik kan begrijpen dat als je je thuistaal goed beheerst, je een taalrijkdom hebt die het makkelijker maakt om andere talen te leren. Die redenering volg ik wel, maar hoe doe je dat praktisch als er bij je leerlingen zoveel verschillende thuistalen zijn? Je kan moeilijk lessen aanbieden in al die thuistalen.

Er is een ander probleem, maar dan op de langere termijn. Als die nieuwkomers hun kinderen op hun beurt in hun oorspronkelijke thuistaal opvoeden, en niet in het Nederlands of in het Frans, begint de carrousel opnieuw. Dan heb je opnieuw een groep leerlingen met een niet zo sterke kennis van het Nederlands of het Frans. Ik kan mij maar moeilijk inbeelden hoe je daar concreet mee aan de slag gaat. Theoretisch snap ik het, maar ik zie niet goed hoe je dat praktisch kan vertalen.

Collegelid Sven Gatz: Ik zal schriftelijk meer informatie bezorgen over de praktische organisatie van de lessen binnen Pistache. Hoe pakt men het aan? Wat is de verhouding tussen de doeltalen en de thuistalen? Die informatie is beschikbaar want er zijn regelmatige evaluaties door de Vlaamse overheid.

Het Atheneum van Sint-Pieters-Woluwe profileert zichzelf als een meertalige school, maar dat past nog altijd binnen de Vlaamse decretale normen. Het is goed dat deze school een antwoord geeft op een steeds duidelijkere vraag bij de ouders.

Wij als politici zien ons graag als niet-onverstandige mensen. Er moet natuurlijk een politiek debat zijn, dat is zeker verantwoord. Maar het is vooral een pedagogisch project. Daarover bezorg ik u meer informatie, vanuit de school, en vanuit het OCB.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het is inderdaad belangrijk dat we eens concreter kijken hoe een en ander in zijn werk gaat. Dat meertalig onderwijs voelt voor mij vaak aan als een zeer theoretisch concept. De praktische vertaling daarvan is voor mij, en wellicht ook voor andere raadsleden, niet helemaal duidelijk. Laten we daarom eens naar de concrete uitwerking en resultaten kijken. Ik ben dus in blijde verwachting van de schriftelijke informatie.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Op verzoek van de heer Arnaud Verstraete wordt zijn vraag om uitleg betreffende de hervorming van schoolvakanties in het Franstalig onderwijs uitgesteld.

- De vergadering wordt om 12.05 uur gesloten.

- De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

BIJLAGEN**Commissievergaderingen - verslagen**

Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw van 21 april 2021
- Verslag uitgebracht door mevrouw Khadija Zamouri betreffende
de hoorzitting over KANS, Abrusco en LIFT
SAMENVATTEND VERSLAG
– Stuk 779 (2020-2021) – Nr.1

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin van 4 mei 2021
Interpellatie, vraag om uitleg en vraag
INTEGRAAL VERSLAG
– Stuk 780 (2020-2021) – Nr.1

Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw van 5 mei 2021
Vragen om uitleg en vragen
INTEGRAAL VERSLAG
– Stuk 781 (2020-2021) – Nr.1

Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport van 11 mei 2021
Vraag om uitleg en vraag
INTEGRAAL VERSLAG
– Stuk 782 (2020-2021) – Nr.1

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden schriftelijke vragen ingediend door mevrouw Bianca Debaets, mevrouw Lotte Stoops, de heer Mathias Vanden Borre en mevrouw Khadija Zamouri.

TREFWOORDENREGISTER

De hervorming van schoolvakanties in het Franstalig onderwijs, blz. 32

Het capaciteitstekort in het Brussels Nederlandstalig secundair onderwijs, blz. 3

Het samenwerkingsplatform van het Deeltijds Kunstonderwijs, blz. 28

Nieuwe strategische visienota Cultureel Erfgoed, blz. 21

Samengevoegde interpellatie en vraag om uitleg

Zie - Het capaciteitstekort in het Brussels Nederlandstalig secundair onderwijs

Vaccinatiebereidheid van studenten van het Brussels Nederlandstalig hoger onderwijs, blz. 17

Vraag

Zie - Het samenwerkingsplatform van het Deeltijds Kunstonderwijs

Vragen om uitleg

- Zie** - De hervorming van schoolvakanties in het Franstalig onderwijs
- Nieuwe strategische visienota Cultureel Erfgoed
- Vaccinatiebereidheid van studenten van het Brussels Nederlandstalig hoger onderwijs
- Zwembadproject op de Abattoir

Zwembadproject op de Abattoir, blz. 24